

2021 MAJANDUSAASTA ARUANNE

Nimi	MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fond
Registrikood	80206477
Aadress	Mustamäe tee 46, 10621 Tallinn
Telefon	667 1800
Elektronpost	lkf@lkf.ee
Veebileht	www.lkf.ee
Majandusaasta	1. jaanuar - 31. detsember
Juhatuse esimees	Mart Jesse

SISUKORD

Tegevusaruanne.....	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Finantsseisundi aruanne	8
Tulude ja kulude aruanne	8
Rahavoogude aruanne	9
Netovara muutuste aruanne.....	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	10
<i>Lisa 1. Ülevaade olulisematest arvestuspõhimõtetest .....</i>	<i>10</i>
<i>Lisa 2. Juhtkonna olulisemad hinnangud, mida on raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud.....</i>	<i>20</i>
<i>Lisa 3. Riskid ja nende juhtimine .....</i>	<i>22</i>
<i>Lisa 4. Raha.....</i>	<i>28</i>
<i>Lisa 5 . Finantsinvesteeringud.....</i>	<i>28</i>
<i>Lisa 6 . Varad edasikindlustuslepingutest .....</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja tegevusest garantiifondina .....</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 8. Materiaalne- ja immateriaalne põhivara .....</i>	<i>30</i>
<i>Lisa 9. Muud kohustised .....</i>	<i>30</i>
<i>Lisa 10. Kohustised kindlustustegevusest ja tegevusest garantiifondina.....</i>	<i>30</i>
<i>Lisa 11. Kohustiste ja varade piisavuse test.....</i>	<i>31</i>
<i>Lisa 12. Tulu teenitud kindlustusmaksetest.....</i>	<i>32</i>
<i>Lisa 13. Tulud (va tulu teenitud kindlustusmaksetest, tagasinõuetest) .....</i>	<i>33</i>
<i>Lisa 14. Kulud .....</i>	<i>33</i>
<i>Lisa 15. Neto esinenud kahjunõuded (tabel 10.1) .....</i>	<i>34</i>
<i>Lisa 16. Kahjude kujunemine .....</i>	<i>35</i>
<i>Lisa 17. Rendilepingud (lisa 8 ja 9) .....</i>	<i>35</i>
<i>Lisa 18. CABAS litsentsileping .....</i>	<i>36</i>
<i>Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega.....</i>	<i>36</i>
<i>Lisa 20. Tingimuslikud kohustised.....</i>	<i>38</i>
<i>Lisa 21. Aruandekuupäevajärgsed sündmused .....</i>	<i>38</i>
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	40
MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fondi müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le.....	41

TEGEVUSARUANNE

Üldandmed

Mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond (LKF) on liikluskindlustuse garantiifond, hüvitusorgan ja Eesti roheline kaardi büroo. LKF tagab liikluskindlustuse süsteemi toimimise, täites liikluskindlustuse seadusest, riigiga sõlmitud halduslepingust ja põhikirjast tulenevaid ülesandeid.

LKFi asutasid kindlustusandjad vastavalt liikluskindlustuse seadusele, ühing registreeriti 29. juunil 2004. aastal. LKF on 1992. aastal asutatud samanimelise avalik-õigusliku isiku õigusjärglane. LKF on registreeritud ja tegutseb Eestis.

LKF

- ☞ on kindlustuslepinguta sõiduki sundkindlustaja ning piirikindlustuse kindlustusandja
- ☞ hüvitab seaduses ettenähtud juhul liikluskindlustuse juhtumi tõttu tekkinud kahju. Näiteks hüvitab LKF registreerimata ja tuvastamata jäänud mootorsõidukiga tekitatud kahju
- ☞ haldab liikluskindlustuse registrit, milles on teave kõikide Eesti sõidukite liikluskindlustuse lepingute ja liikluskindlustuse juhtumite kohta
- ☞ täidab teabekeskuse ülesandeid, s.t annab klientidele teavet, kellelt nõuda kahju korral kindlustushüvitist
- ☞ on roheline kaardi büroo Eestis, korraldades muu hulgas rahvusvahelise liikluskindlustuse süsteemi toimimist Eestis
- ☞ on liikluskindlustuse garantiifond, võttes vajaduse korral üle pankrotistunud liikluskindlustuse kindlustusandja kohustised
- ☞ korraldab liikluskindlustuse vaidluste lahendamist liikluskindlustuse lepitusorgani kaudu
- ☞ pakub turuüleseid teenuseid nagu liikluskindlustuse kalkulaator, sõiduki remondi normeerimise tarkvara Cabas, liiklusõnnetuste asukohad kaardil jms

LKF on Rohelise Kaardi Büroode Nõukogu (*Council of Bureaux*) liige.

LKF on moodustanud seltsingu MTÜ Eesti Kindlustusseltside Liiduga (EKsL) kindlustussektori koostööülesannete säästlikuks täitmiseks.

Majandustulemused

LKFi 2021. aasta koondtulemiks kujunes 884,3 tuhat eurot kasumit. Eelmise aasta tulem oli 1 441,1 tuhat eurot kasumit. LKFi bilansimaht aruandeperioodi lõpus oli 28 050,8 (2020: 26 548,9) tuhat eurot, mille hulgas netovara suurus oli 22 052,3 (2020: 21 168,0) tuhat eurot.

Põhiliste tegevusvaldkondade panus tulemi kujunemisel oli järgnev:

- ☞ piirikindlustus 20,6 (2020: 20,6) tuhat eurot
- ☞ investeringud 261,7 (2020: 207,3) tuhat eurot
- ☞ edasikindlustus -44,8 (2020: 13,1) tuhat eurot
- ☞ garantiifondi tegevused 646,8 (2020: 1 200,1) tuhat eurot.

LKFi liikmemaksu põhiosa suurus oli 2 637,7 (2020: 3 279,5) tuhat eurot. Investeeringute tootlus lunastumiseni oli 0,54% (2020: 0,53%). Finantsinvesteeringute portfelli maht oli perioodi lõpus 17 855,1 (aasta alguses 16 047,5) tuhat eurot.

2021. juhtumiaasta garantiifondi nõuete netosumma oli 1 071,5 (2020: 1 164,4) tuhat eurot, olles aastaeelarves prognoositust veidi väiksem. Aruandeperioodil tehti garantiifondi vahenditest 1 023 väljamakset summas 1 122,8 (2020: 909 tk; 887,8) tuhat eurot. LKF alustas 2021. aastal 1 118 kahjujuhtumi (2020: 966) menetlemist, sh 1 054 juhtumit (2020: 902), mille puhul kahju hüvitamise kohustus on LKFil garantiifondina.

Liikmemaksu summa vähenemine eelmise aastaga võrreldes tuleneb nii vähenenud liikmemaksu baasist kui madalamast maksumäärast. Liikmemaksu baas ehk liikmete kogutud liikluskindlustuse maksed vähenesid 2021. aastal 5,1% võrra 84,6 miljoni euron. LKFi liikmemaksu põhiosa arvestatakse kahes osas: iga liikme jaoks võrdne fikseeritud makse perioodi kohta (3 000 eurot kuus), millele lisandub kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse määra kaudu arvestatud mahuosa. 2021. aastal oli mahuosa suuruseks 2,65% (2020: 3,20%). Aasta kokkuvõttes moodustasid liikmemaksud 3,12% turu mahust (2020: 3,68%). Lisaks koguti liikmetelt liikmemaksu lisaosana 357,5 (2020: 340,3) tuhat eurot sõidukite keretööde normeerimistarkvara CABAS kasutamise eest. 2022. aastal on fikseeritud makse suuruseks 3 000 eurot kuus ja mahuosa määraks 3,05%.

LKFi tegevuskulud aruandeperioodil olid 2 294,8 tuhat eurot, kasvades võrreldes eelmise aastaga 1,8%. Eelarvega võrreldes jäid perioodi kulud 7% prognoositust väiksemaks.

Kokku arvestati aastaprognosis majandusaastaks 731,3 tuhande eurost tulemit, et tagada LKFi netovara piisavus seadusega nõutavas määras. Aasta tulemit mõjutasid positiivselt suuremad laekumised automaatse liikluskindlustuse maksetest 194,3 tuhat eurot, oodatust parem tulemus investeerimistegevusest 126,3 tuhat eurot ning väiksemad kulud liikmetele suunatud tegevustest. Tulemusele mõjus vähendavalt eeldatust 183,0 tuhande euro võrra vähem laekunud liikmemaks.

Organisatsioon ja juhtimine

LKFi põhikirjalised juhtimisorganid on üldkoosolek, nõukogu ja juhatus. Üldkoosolekul osalevad LKFi liikmed põhimõttel *üks liige - üks hääl*.

Nõukogu

LKFi nõukogu võib olla nelja- kuni kuueliikmeline. Nõukogu liikmete tasud koos maksudega olid aruandeaastal 17,6 (2020: 19,4) tuhat eurot. Aruande koostamise seisuga on nõukogu liikmed Urmas Kivirüüt (esimees) Salva Kindlustuse AS-st, Tiit Kolde If P&C Insurance AS-st, Hiljar Kõiv AAS BTA Baltic Insurance Company Eesti filiaalist, Marek Ratnik ERGO Insurance SE-st, Andri Püvi Compensa Vienna Insurance Group, ADB Eesti filiaalist ja Margus Liigand Swedbank P&C Insurance AS-st.

Juhatus

Neljaliikmelisse juhatusse kuuluvad Mart Jesse, Hillar Lõhmussaar, Andres Piirsalu ja Lauri Potsepp. Juhatus liikmete teenistuslepingud kehtivad kolm aastat kuni 12.09.2022. Juhatus liikmetele arvestatud tasud koos maksudega olid aruandeaastal 325,6 (2020: 326,9) tuhat eurot. Kompensatsiooni suurus juhatus liikme ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga.

Töötajad

Aasta lõpu seisuga oli organisatsioonil tööleping sõlmitud 22 töötajaga. Täiskohaga töötajaks arvestades on LKFi 20 (2020: 20) töötajat, kelle lepinguline töötasu koos maksudega oli aruandeperioodil 753,0 (2020: 754,5) tuhat eurot. LKFi on moodustanud seltsingu Eesti Kindlustusseltside Liiduga (EKsL) kindlustussektori koostööülesannete säästlikuks täitmiseks, millest tuleneb ka töötajate tööaja jagunemine LKFi ja EKsLi vahel.

Põhilised arengud 2021. aastal

Liikluskindlustuse direktiivi uuendamise järgselt 2021. aastal oleme alustanud koostöös Rahandusministeeriumi ja liikmetega ettevalmistustega liikluskindlustuse seaduse uuendamiseks ja selle rakendamiseks (vt. täiendavalt allpool).

Tõhustasime tegevusi liikluskindlustuseta sõitjate arvu vähendamiseks. Laiendasime 2020. aastal käivitatud uuendamata lepingu meeldetuletuste saatmist. 2020. aastal saatsime alla 20 000 vastava meeldetuletuse, 2021. aastal pea 100 000 meeldetuletust. 58% meeldetuletuse saanutest sõlmib kindlustuslepingu. Uuendasime ALK-i e-postiga saadetavaid meeldetuletusi nii, et need oleksid mugavamalt loetavad ja makstavad. 2019. aastal osales kahjude järgi arvutatuna Eesti liikluses liikluskindlustuse lepinguta 1,9% liiklejaist. 2021. aastal oli see määr 1,4%.

Kahjuennetuse tegevuspõhimõtete analüüsimine. Kahjuennetuse valdkonna arendamine on olnud viimastel aastatel LKFi ja EKsLi liikmete üks prioriteetidest. 9. septembril 2021 kinnitas EKsL volikogu uue

kahjuennetuse kontseptsiooni. Selle kohaselt panustab EKsL ning LKF järgneva kolme aasta jooksul viies suunas: organisatoorse suutlikkuse parandamine; kahjuennetuslike projektide arvu ja mõju suurendamine; nähtavuse parandamine meediaruumis; avalikkuse suurem kaasamine; tehnoloogiate arendamine ja andmevahetuse parandamine. Neis tegevussuundades seatakse konkreetsemad eesmärgi uue töötaja kaasamise järgselt aga lisaks on vaja üle vaadata ning ümber jagada ka olemasolev kahjuennetusvaldkonna töölaud.

Ajakohastasime LKFi klienditeenindusprotsesse. Koroonaviirusest tingitud kodukontori periood tõi välja tööprotsessid, kus protsessi sujuvus oli tagatud teabe paberile trükkimisega. Uuendasime teenindusprotsesse, sh näiteks kahjukäsitus, tagasinõuete esitamine, lepitus, automaatne liikluskindlustus nii, et need toimivad paberivabalt.

Kontrollisime kindlustusandjate tellimisel sõidukite remondi kvaliteeti. Kutsusime hulga hiljuti kindlustushüvitise eest remonditud sõidukeid kontrolli eesmärgiga saada hinnang, kas sõiduki remont teostatakse kvaliteetselt ja kas remondiettevõtte esitatud arve vastab tehtud töödele. Leide oli, kuid üldiselt remonditakse sõidukid kvaliteetselt ja arve vastab tehtud tööle.

Panime kirja ja arutasime koos Autode Müügi- ja Teenindustevõtete Liidu ja Autode Keretöökodade Liiduga läbi seltsi ja remondiettevõtte koostöö tava. Ka see sai 2021. aastal liituse heakskiidu ja on veebis avaldatud [Kindlustusandja ja autoremondiettevõtte koostöö hea tava](#).

Seltsid võtsid 2021. aastal kasutusele LKFi loodud liikluskindlustuse hüvitise arvutamiseks vajaliku kannatanu netotulu arvutamise meetoodika ja abivahendi. Samuti koostasime liikluskindlustuse ajutise töövõimetuse hüvitise arvutamise meetoodika ja vastava abivahendi. Ka need on seltsides igapäevases kasutuses.

Alustasime abivahendi loomist, mis võimaldab kliendil koguda mobiiltelefoni kaudu andmed toimunud liiklusõnnetuse kohta ja edastada need liikluskindlustuse registri kaudu kindlustusandjale. Vahendi käivitamine toimub 2022. aastal.

Analüüsisime tehisintellekti algoritmide abil liikluskindlustuse registri andmeid hindamaks ravikulude eraldiste täpsust. Õnneks ei saa inimesed enamuses liiklusõnnetustes viga, kuid kui nii juhtub, on tegu oluliselt suuremate kahjusummadega kui levinud plekimõlkimistega, seonduvad eraldised mõjutavad oluliselt garantiifondi vajalikku mahtu.

Uuendasime kontori infrastruktuuri koosolekute ja koolituste läbiviimiseks olukorras, kus osad või kõik kuulajad osalevad sellel eemalt.

Valmistusime raamatupidamisstandardi IFRS17 jõustumiseks. Kindlustusandja tulemuslikkuse mõõtmine muutub ja kasutusele võetakse uued terminid. Tegime koostööd liikmetega, et tõlgendada standardit sarnaselt ning ühtlustada kasutatav eestikeelne terminoloogia.

Lõime tehnilise lahenduse, mis hindab automaatselt korra kuus vajakajäämisi liikluskindlustuse annuiteetide andmete edastamisel liikluskindlustuse registrisse. Käivitame selle juunis, poole aasta jooksul oleme koostöös kindlustusandjatega kõrvaldanud umbes pooled leitud puudused.

Geinfosüsteemide arendamise projekt lükkus 2022. aastasse. LKF-i veebilehel on kaart liiklusõnnetuste andmetega. Selle kaardi tehnoloogia on vananenud ja tuleb uuendada. Uuendamise käigus loome lisaks kasutusmugavuse tõstmisele uusi funktsionaalsusi, mis vähendavad LKF-i töömahtu päringutele vastamisel ja võimaldavad kasutajatel senisest tõhusamalt andmeid kasutada.

Põhilised arengud 2022. aastal

Liikluskindlustuse seaduse uuendamine. Uuendatud liikluskindlustuse direktiiv peab olema üle võetud hiljemalt 2023. aasta lõpuks. Toetame liikluskindlustuse seaduse muutmisel Rahandusministeeriumi ja anname koostöös liikmetega sisendi seaduse sõnastusse. Muudatuste käigus soovime parandada ka praktikas seaduses ilmnenuid muud vajakajäämised. Muudatuste järel jätkab liikluskindlustuse süsteem toimimist tavapäraste põhimõtete kohaselt, samas laieneb kindlustuskohustus ka osadele registreerimata sõidukitele ja LKF hakkab kandma kõigi Eesti registreeritud liikluskindlustuse kindlustusandjate

maksejõuetuse riski sõltumata sellest, millises riigis leping on sõlmitud. Muudatuste tulemusel LKF-i riskid suurenevad ja muutmist vajab ka tänane rahastamise süsteem. Peale seaduse vastuvõtmist tuleb ühiselt kohandada kirjapandud praktikad, muuta infosüsteeme, teha koolitused. Garantiiskeemi tõhusaks toimimiseks otsime koostöövõimalusi Läti ja Leedu garantiifondidega.

Kahjuennetuse tegevuse laiendamine. Valmistame koostöös 2021. oktoobris tegevust alustanud kahjuennetuse töögrupiga välja täpsema tegevuskava kontseptsioonis sõnastatud prioriteetide elluviimiseks. Samaaegselt jätkame olemasolevate projektide ja ülesannetega vastavalt olemasolevatele ressurssidele.

Valmistume raamatupidamisstandardi IFRS17 jõustumiseks. Töötame koostöös liikmetega, et tõlgendada ja rakendada 2023. aastal jõustuvat standardit sarnaselt ning uuendame ja täiendame turustatistika formaati kui selleks on vajadus.

Liiklusõnnetuste infoliini käivitamine. 2021. aasta kevadel koostöös Häirekeskuse ja politseiga läbiviidud pilootprojekt näitas, et infoliin aitaks kaasa riigi kulude vähendamisele, võimaldades samas parandada liiklusõnnetuste vormistamise kvaliteeti. Teeme riigiga koostööd, et käivitada Häirekeskuse kõnekeskuse baasil liiklusõnnetuste infoliin, mis võimaldab õnnetuse osalistel asjakohast abi liiklusõnnetuste vormistamisel. Soov on tagada seltsidele asjakohane info toimunud liiklusõnnetuste kohta. Infoliini võimalik käivitamise aeg on 2022. aasta teine pool.

Jätkame liikluskindlustuse isikukahju hüvitamise arvutamise meetodikate ja arvutusi toetavate abivahendite loomist kindlustusandjatele. Tõenäoliselt on järgmiseks ülalpidamishüvitise arvutamise meetodika ja abivahend. Sellele järgneks pikaajalise töövõimetuse hüvitise arvutamise meetodika ja abivahend.

Solventsus 2 direktiivi uuendamine ja kriisireguleerimise mehhanismi loomine kindlustuses. Euroopa Komisjon on teinud ettepaneku Solventsus 2 direktiivi uuendamiseks ja avaldanud kriisireguleerimise mehhanismi rakendamise direktiivi projekti. Koostöös Insurance Europe, Rahandusministeeriumi ja kindlustusandjatega otsime võimalusi regulatsiooni sõnastamiseks Eestis tegutsevate kindlustusandjate huvidest lähtuvalt. Toimuvad regulaarsed kolmepoolsed arutelud üksikute sätete üle Rahandusministeeriumi toetuseks kõnelustel Euroopa Komisjonis.

EKS-i ja LKF-i sisevõrgu ja veebilehe uuendamine. Võtame sisevõrgu lahendustes kasutusele tänapäevase platvormi. Uuendame veebilehel kasutatava sisuhaldussüsteemi versiooni.

Digitaalse liiklusõnnetuse teate juurutamine. Oleme loomas klientidele abivahendit liiklusõnnetuse vormistamiseks ja teate seltsidele edastamiseks. 2022. aastal võtame vahendi kasutusele ja suuname kliente seda kasutama. Kogume kasutajate tagasisidet ja täiustamine vahendit.

Ravikulude eraldiste piisavuse hindamise protsessi väljatöötamine. Lõpetame 2021. aastal alustatud tehisintellekti ja masinõppe rakendamise pilootprojekti, mille tulemusena valmiv mudel toetab eraldise piisavuse hindamist üksikjuhtumite või portfelli segmentide kaupa. Loomes protsessi liikluskindlustuse ravikulude eraldiste piisavuse regulaarseks hindamiseks.

E-ITS juurutamine. E-ITS on uus Eesti infoturbe standard, mis asendab ISKE. Kuna liikluskindlustuse register on riigi infosüsteemi osa, on selle rakendamine meile kohustuslik. 2022. aastal teostame standardi rakendamiseks vajalikud analüüsid, turvameetmete läbivaatuse jm tegevused, et valmistuda 2023. aastal toimuvaks kohustuslikuks auditiks.

Laiendame ligipääse olemasolevatele andmetele ja teenustele. Teeme avaliku kahju hüvitaja määramise teenuse kättesaadavaks X-tee kaudu, et kahjuteadete vastuvõtjad saaksid seda integreerida oma protsessidesse. Loomes teenuse võimaldamaks liikluskindlustuse kindlustusandjal kasutada rahvastikuregistri sideandmeid. Viime lõpuni 2021 aastal alustatud analüüsi selgitamiseks, kuidas kasutada riiklike registrite andmeid ja teenuseid liikluskindlustusest laiemalt. Esmajärjekorras on fookus sõidukikindlustuse protsesside toetamisel.

Liiklusrikkumiste seosed liikluskindlustuse kahjusagedusega. Viime läbi analüüsi, mille käigus analüüsime liikluskindlustuse kahjusageduse seoseid liiklusrikkumistega. Korrelatsiooni tuvastamisel otsime õiguslikke võimalusi liiklusrikkumiste kohta infovahetuse käivitamiseks politseiga.

Arenngud pärast aruandekuupäeva

24. veebruaril 2022 ründas Venemaa Ukrainat. Aruande koostamise hetkel sõjategevus jätkub. Maailm on kehtestanud ulatuslikud sanktsioonid Venemaale. See on ulatuslikult muutmas tarneahelaid ja toormehindu kõikjal maailmas, mis eeldatavalt kiirendavad juba niigi kõrget inflatsiooni. Inflatsioonisurvele vastu seismiseks on hakatud keskpangad tõstma intressimäärasid. USA Föderaalreserv on juba tõstnud intressimäära esialgu neljandiku protsendi võrra, aga on hoiatanud, et intressimäärade tõstmine jätkub. Ka Euroopa Keskpang on lubanud sama ja hakkab suure tõenäosusega USA eeskujul intressimäärasid kergitama. Kõik see kokku toob kaasa majanduse jahtumise ja varade väärtuse languse.

Inflatsioon koos majanduslandusega võib kaasa tuua Eesti kindlustussektorile kindlustusmaksete mahu vähenemise ja kahjusummade suurenemise. Samas võib majanduse jahtumine vähendada kahjusagedust. Finantsvarade väärtuse langus halvendab ka kindlustusandjate finantstulemust. Täpsemaid prognoose selle mõju ulatusest on veel vara teha. LKF-i varasid ja kohustusi ning finantstulemust mõjutavad eelduslikult samamoodi kõik ülal nimetatud arengud.

Olulisemad finantsnäitajad

31. detsembri seisuga või aasta kohta		
tuhanded eurod, va suhtarvud	2021	2020
Aruandeperioodi kohta		
Tulu liikmemaksu põhiosast	2 638	3 279
Tulu kindlustusmaksetest	1 100	964
Bruto kahjunõuded	-1 299	-1 518
Bruto kulud	-2 295	-2 254
Perioodi lõpu seis		
Varad kokku	28 051	26 549
Investeeringute osatähtsus varades	64%	60%
Netovara osatähtsus varades	79%	80%
Kindlustustehniliste eraldiste osatähtsus varades	19%	19%
Tulemuslikkust väljendavad näitajad		
Investeeringute tulem	175	10
Perioodi koondtulem	884	1 441
Netovaratootlus	4%	6%
Varade tootlus	3%	5%
Investeeringute tootlus lunastumiseni	0,5%	0,5%
Turu koondnäitajad		
Turuosaliste liikluskindlustuse eraldised	169 068	159 909
Netovara	22 052	21 168
Nõutav omavahendite miinimum (≥ 10%, LKindIS § 71 (2))	13,0%	13,2%
Liikmemaksu baas aasta algusest	84 594	89 170
Efektiivne liikmemaksu põhiosa määr	3,12%	3,68%

Finantsnäitajate selgitused:

bruto kahjunõuded	makstud kahjud – tagasinõuded + eraldise muutus
netovara tootlus	perioodi tulem / perioodi keskmine netovara
varade tootlus	perioodi tulem / perioodi keskmine varade maht
investeeringute tootlus	investeeringute tulem / perioodi keskmine investeeringuportfelli maht
efektiivne liikmemaksu määr	liikmemaks / liikmemaksu baas (e liikmete kogutud kindlustusmaksed)

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

VARA	31.12.2021	31.12.2020	Lisa
Raha- ja pangakontod	7 090 490	7 985 296	4
Finantsinvesteeringud	17 855 095	16 047 509	5
sh. õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande laenud ja nõuded (tähtajalised hoiused)	16 853 790	15 045 552	
Varad edasikindlustuslepingutest	493 617	402 915	6
Nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded	2 046 719	2 031 479	7
Põhivarad	564 920	81 667	8
VARA KOKKU	28 050 841	26 548 866	
KOHUSTISED JA NETOVARA			
Kohustised	5 998 533	5 380 855	
Kohustised kindlustustegevusest	5 426 277	5 173 770	10
sh. kohustised kindlustuslepingutest	2 378 686	2 330 450	
kohustised tegevusest garantiifondina	3 047 591	2 843 320	
Muud kohustised	204 644	159 833	9
Rendikohustised	367 612	47 252	9
Netovara	22 052 308	21 168 011	
Ülekantud netovara ühingu loomisel	4 723 085	4 723 085	
Muud reservid	255 647	255 647	
Õiglasest väärtuse reserv finantsvaradele	454 915	360 868	
Eelmiste perioodide tulem	15 828 411	14 601 093	
Aruandeperioodi tulem	790 250	1 227 318	
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	28 050 841	26 548 866	

TULUDE JA KULUDE ARUANNE

	2021	2020	Lisa
TULUD			
Tulu teenitud kindlustusmaksetest	1 100 238	963 636	12
sh. piirikindlustuse kindlustusmaksed	21 938	21 877	
automaatkindlustuse kindlustusmaksed	1 078 300	941 759	
Tulu liikmemaksust	2 995 284	3 619 722	13,19
Edasikindlustuse maksed	-101 111	-101 111	
Tulu finantsinvesteeringutelt	175 233	10 118	5
Muu tulu	123 667	130 830	13
Tulud kokku	4 293 311	4 623 195	
Kahjunõuded	-1 298 992	-1 518 441	
Edasikindlustaja osa kahjunõuetes	90 702	376 082	
Neto esinenud kahjunõuded	-1 208 290	-1 142 359	15
KULUD			
Nõude käsitlemise kulu	-245 418	-253 726	
Administratiivkulu	-1 491 529	-1 442 292	
Muu tegevuskulu	-557 824	-557 500	
Kulud kokku	-2 294 771	-2 253 518	14
ARUANDEPERIOODI TULEM	790 250	1 227 318	
MUU KOONDTULEM			
Investeeringuportfelli väärtuse muutus	94 047	213 813	5
ARUANDEPERIOODI KOONDTULEM	884 297	1 441 131	

Lisad lehekülgedel 10 kuni 39 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(sisse +, välja -)	2021	2020	Lisa
Rahavood põhitegevusest	905 912	1 683 007	
Laekunud liikmemaks	3 020 785	3 654 912	
Laekunud kindlustusmaksed	21 784	22 836	
Laekunud automaatse sundkindlustuse maksed	1 070 455	946 676	12
Laekunud muud tulud	320 768	352 311	
Laekunud tagasinõuded	352 396	482 921	
Makstud kahjunõuded	-1 369 471	-1 266 843	
Makstud edasikindlustuse makse	-101 111	-101 111	
Makstud edasikindlustusvõtjatele	-61 504	-56 522	15
Laekunud edasikindlustusandjatelt	0	117	
Laekunud edasikindlustusvõtjatelt	0	0	
Makstud tegevuskulud	-2 348 191	-2 352 290	
Rahavood investeerimistegevusest	-1 743 535	-8 178 614	
Intresside laekumine	374 359	221 309	
Aktsiate soetus	-37 101	0	
Võlakirjade soetus	-7 268 462	-9 492 198	5
Võlakirjade müük	5 379 279	918 162	
Tähtajalise hoiuste avamine	-1 000 000	-1 000 000	
Tähtajalise hoiuste lõppemine	1 000 000	1 200 000	
Põhivara soetus	-191 611	-25 888	8
Rahavood finantseerimistegevusest	-71 435	-70 235	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-71 435	-70 235	
Rahavood kokku	-909 058	-6 565 842	
Raha perioodi alguses	7 985 296	14 528 441	
Valuutakursi muutus	14 252	22 698	
RAHA PERIOODI LÕPUS	7 090 490	7 985 296	4

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

	Ülekantud netovara ühingu loomisel	Reservid	Õiglase väärtuse reserv finantsvaradele	Eelmiste perioodide koondtulem	Aruandeperioodi tulem	Kokku
Netovara 01.01.2020	4 723 085	255 647	0	11 928 444	2 819 704	19 726 880
Eelmiste perioodide koondtulem	0	0	0	2 819 704	-2 819 704	0
Aruandeperioodi tulem	0	0	0	0	1 227 318	1 227 318
Muu koondtulem	0	0	360 868	-147 055	0	213 813
Netovara 31.12.2020	4 723 085	255 647	360 868	14 601 093	1 227 318	21 168 011
Eelmiste perioodide koondtulem	0	0	0	1 227 318	-1 227 318	0
Aruandeperioodi tulem	0	0	0	0	790 250	790 250
Muu koondtulem	0	0	94 047	0	0	94 047
NETOVARA 31.12.2021	4 723 085	255 647	454 915	15 828 411	790 250	22 052 308

Lisad lehekülgedel 10 kuni 39 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

RAAMATUPIDAMISE AASTARUANDE LISAD

Lisa 1. Ülevaade olulisematest arvestuspõhimõtetest

Üldine informatsioon

Mittetulundusühingu Eesti Liikluskindlustuse Fond (LKF) asutasid kindlustusandjad vastavalt liikluskindlustuse seadusele, ühing registreeriti 29. juunil 2004 ja on 1992. aastal asutatud avalik-õigusliku isiku õigusjärglane. LKFi juriidiline aadress on Mustamäe tee 46, 10621 Tallinn.

Aruande kinnitamise seisuga on LKFi liikmeteks järgmised Eestis tegutsevad kahjukindlustusseltsid:

AAS BTA Baltic Insurance Company Eesti filiaal, AB "Lietuvos draudimas" Eesti filiaal, Akciné draudimo bendrové "Gjensidige" Eesti filiaal, AS Inges Kindlustus, AS LHV Kindlustus, Compensa Vienna Insurance Group, ADB Eesti filiaal, ERGO Insurance SE, If P&C Insurance AS, QBE Europe SA/NV, Salva Kindlustuse AS, Swedbank P&C Insurance AS.

LKF on liikluskindlustuse süsteemi toimimist toetavaid teenuseid osutav organisatsioon. LKF pakub kindlustuskatet tavapärasest kindlustustegevusest erinevalt:

- ☞ liikluskindlustuse seadus sätestab olukorrad, millal LKF peab kindlustuskaitse andma (piirikindlustus, automaatne liikluskindlustus) või kahju hüvitama (garantiifondi roll);
- ☞ edasikindlustuse lepingutest tulenevalt andis LKF kindlustuskatet lepinguaastatel 1996 kuni 2004.

Juhatus koostas ja allkirjastas raamatupidamise aruande 30. märtsil 2022. aastal. Majandusaasta aruande, mille osaks on ka raamatupidamise aastaaruanne, kinnitab mittetulundusühingu üldkoosolek. Üldkoosolekul on õigus juhatuse koostatud aruanne jätta heaks kiitmata ja nõuda uue aruande koostamist.

Koostamise alused

LKFi 2021. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (edaspidi IFRS EL) nii nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud õiglasel väärtuses kajastatavad finantsvarad.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Tehtud otsused ja hinnangud avaldavad mõju aruandekuupäeva seisuga esitatud LKFi varadele ja kohustistele ning tuludele ja kuludele. Positsioonid, mille väärtuse leidmisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid on toodud lisas 2.

Aruandes esitatud väärtused on ümardatud ühe euro täpsuseni, kui ei ole märgitud teisiti.

Muudatused arvestuspõhimõtetes ja avalikustatavas teabes

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigil aruandes esitatud perioodidel, välja arvatud järgnevad uued ja/või muudetud IFRS-id, mida on rakendatud alates 1. jaanuarist 2021:

Viitintressimäärade (IBOR) reformi teine etapp - IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 muudatused. 2020. aasta augustis võttis IASB vastu muudatused standardites IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16, mis lõpetas teise etapi tegevustest, mis on seotud pankadevaheliste intressimäärade reformi (IBOR) mõjuga finantsaruandlusele. Muudatustega nähakse ette ajutised vabastuse selleks, et tulla toime mõjuga, mis tekib finantsaruandlusele kui tänane viitintressimäär asendatakse riskivaba intressimääraga (RFR). Nimetatud lihtustust lubab korrigeerida sisemist intressimäära (millega diskonteeritakse finantsvarade-ja kohustiste lepingulist rahavoogu) intressi turumäära muutumisega samas ulatuses. Samuti lubatakse muudatustega lihtsustusi riskimaandamissuhete lõpetamise kajastamisel, sh ei pea RFR-instrumendi riskikomponendi maandamise instrumendina määratlemisel ajutiselt täitma selgelt eristatavuse nõuet. Muudetud on ka IFRS 7-t, et aidata finantsaruannete kasutajatel mõista viitintressimäärade reformi mõju ettevõtte finantsinstrumentidele ja riskijuhtimisstrateegiale. Rakendamine toimub küll tagasiulatuvalt, kuid varasemaid perioode korrigeerima ei pea. LKFi puuduvad aruandeaastal (ja ka võrdlusperioodil) riskimaadamisinstrumendid, mida nimetatud muudatus mõjutab.

IFRS 4 „Kindlustuslepingud“ muudatused – muudetakse IFRS 9 rakendamisel lubatud ajutise erandi aegumise kuupäeva nii, et IFRS 9 rakendamine muutuks ettevõtetele kohustuslikuks 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

IFRS 16 „Rendilepingud“ muudatus – COVID 19 seotud rendisoodustused IASB muutis standardit, et võimaldada rentnikel loobuda IFRS 16 nõuete rakendamisest rendilepingute muutmise kajastamisel seoses otseselt COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustustega. Muudatust kohaldatakse tagasiulatuvalt kõigile 1. juunil 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. LKFi puudus vajadus antud muudatust kasutada.

Uued rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ja tõlgendused, mis on vastuvõetud kuid veel jõustumata ja ei kehti 31. detsembril 2021 lõppenud aastaaruande perioodi kohta ja seetõttu pole neid käesoleva aruande koostamisel rakendatud

IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ Standardit kohaldatakse 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Kui varem on rakendatud nii IFRS 15 kui ka IFRS 9, on lubatud ka ennetähtaegne rakendamine. 2020. aasta märtsis otsustas IASB lükata standardi jõustumise kuupäeva edasi aastasse 2023. Standardiga IFRS 17 kehtestatakse väljastatud kindlustuslepingute kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted. Standardi kohaselt tuleks kajastata sarnaste põhimõtete alusel ka edasikindlustuslepinguid ning väljastatud valikulise kasumiosalusega investimislepinguid. Eesmärk on tagada, et ettevõtte esitaks nõutud andmeid viisil, mis annaks kõnealustest lepingutest usaldusväärse ülevaate. See informatsioon võimaldab finantsaruannete kasutajatel hinnata IFRS 17 rakendusallas kuuluvate lepingute mõju ettevõtte finantsseisundile, majandustulemustele ja rahavoogudele.

IFRS 17 „Kindlustuslepingud (muudatused)“ IFRS 17 muudatused jõustuvad tagasiulatuvalt 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatel aruandeperioodidel, varasem rakendamine on lubatud. Muudatuste eesmärk on aidata ettevõtetel standardit rakendada. Eelkõige on muudatuste eesmärk vähendada standardi rakendamisega kaasnevat kulusid ning muudetakse finantstulemuste selgitamine lihtsamaks ja üleminek ettevõtete jaoks kergemaks, lükates edasi standardi jõustumiskuupäeva aastasse 2023 ning tehes esmakordse rakendamise hõlbustamiseks täiendavaid lihtsustusi.

IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ muudatused: IFRS 17 ja IFRS 9 esmakordne rakendamine – võrdlusandmed Muudatust kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine koos IFRS 17-ga. Muudatusega lubatakse kasutada üleminekul finantsvarasid puudutavate võrdlusandmete liigitamisel täiendavat lihtsustust ettevõtetes, kus IFRS 17 ja IFRS 9 esmakordne rakendamine toimub korraga. Lihtsustus lubab ettevõtetel esitada võrdlusandmed nii, nagu oleks finantsvarale kohaldatud IFRS 9 liigitamis- ja mõõtmisnõudeid kuid IFRS 9 väärtuse languse kajastamise põhimõtete rakendamine ei ole kohustuslik. Muudatuse eesmärk on aidata ettevõtetel vältida ajutisi mittevastavusi finantsvarade ja kindlustuslepingutest tulenevate kohustiste vahel, muutes nii võrdlusandmed finantsaruannete kasutajate jaoks paremini kasutatavaks. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud.

Kuigi LKF ei ole veel lõpetanud standardi IFRS 17 võimaliku mõju hindamist, ei avalda uue standardi esmakordne rakendamine juhatuse hinnangul ettevõtte varade ja kohustiste hindamisele olulist mõju, küll aga muutub põhjaruannete esitusviis ning nendest tulenevalt uued kohustuslikud lisad koos selgitustega. Lisaks tuleb kasutatud hinnanguid ja eeldusi veelgi rohkem raamatupidamise aruande lisades avalikustada.

IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused: kohustiste klassifitseerimine lühiajalisteks või pikaajalisteks. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. COVID-19 pandeemia tõttu on IASB lükanud standardi jõustumise kuupäeva aasta võrra edasi 1. jaanuarile 2023. Muudatuste eesmärk on tagada finantsaruannete parem võrreldavus, aidates ettevõtetel määrata, kas võlad ja muud kohustised, mille maksetähtpäev ei ole kindel,

tuleb finantsseisundi aruandes klassifitseerida lühi- või pikaajalisteks. Muudatused mõjutavad kohustiste esitusviisi finantsseisundi aruandes kuid ei muuda kohustise väärtuse mõõtmist, kajastamise aega või avalikustatavat infot.

2021. aasta novembris avaldas IASB standardi muutmise projekti, millega sisuliselt tühistatakse 2020. aastal kõnealuses standardis jõustunud muudatused. Uute muudatuste kohaselt tuleks ettevõtetal kajastada eraldi kõik pikaajalised kohustised, mis on seotud lepingutingimuste täitmisega 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Kui ettevõtte kõnealuseid lepingutingimusi aruandeperioodi lõpu seisuga ei täida, on vaja avalikustada täiendavat informatsiooni. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele tagasiulatuvalt vastavalt standardile IAS 8, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Samuti on IASB teinud ettepaneku lükata 2020. aasta muudatuste jõustumise kuupäev edasi, nii et ettevõtetal ei nõutaks praeguse praktika muutmist enne kavandatud muudatuste jõustumist. EL ei ole kõnealuseid muudatusi (sh standardi muutmise projekti) veel heaks kiitnud.

IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS-ide rakendusjuhendi nr 2 muudatused: arvestuspõhimõtete avalikustamine. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega antakse juhiseid selle kohta, kuidas otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. IAS 1 muudatustega asendatakse nõue avalikustada 'peamised' arvestuspõhimõtted nõudega avalikustada 'olulisemad' arvestuspõhimõtted. Rakendusjuhendisse on lisatud ka täpsemad suunised ja näited, mis peaksid aitama otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud.

IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused: mõiste 'arvestushinnang' definitsioon. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatused puudutavad kõiki 1. jaanuaril 2023 või hiljem arvestuspõhimõtetes ja arvestushinnangutes toimuvaid muutusi. Uue definitsiooni kohaselt on arvestushinnang raamatupidamise aastaaruandes kajastuv rahaline summa, mille mõõtmisel esineb hinnangu ebakindlus. Samuti täpsustatakse muudatustega, mis on arvestushinnangute muutused ning kuidas need erinevad muutustest arvestuspõhimõtetes ja vigade korrigeerimisest. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud.

IFRS 3 „Äriühendused“, IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ ja IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatused ning iga-aastased parandused ajavahemikuks 2018–2020

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. IASB on andnud välja IFRS-ide väikesemahulised muudatused:

IFRS 3 „Äriühendused“ muudatustega uuendatakse standardis olevat viidet finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule ilma, et muudetaks äriühenduste kajastamise nõudeid.

IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ muudatustega keelatakse ettevõttel sellise müügitulu mahaarvamine materiaalse põhivara soetusmaksumusest, mis saadakse toodetud toodete müümisest perioodil, kui ettevõtte tegeleb veel vara otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimisega. Sellise müügitulu ja seotud kulud peab ettevõtte kajastama kasumiaruandes.

IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatustega täpsustatakse, milliseid lepingu täitmisega seotud kulusid peab ettevõtte lepingu kahjulikkuse hindamisel arvesse võtma.

Iga-aastaste parandustega ajavahemikuks 2018–2020 tehakse väiksemaid muudatusi standardites IFRS 1, IFRS 9 ja IAS 41 ning IFRS 16 seotud illustreerivad näited näidetes.

LKFi hinnangul ei avalda eelpool nimetatud standardite muudatused LKFi raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Lisaks eeltoodule rakenduvad järgmistel perioodidel standardid ja tõlgendused, mis ei oma LKFi jaoks mõju:

IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühissettevõtetesse“ muudatused: varade müügi ja üleandmise tehingud investori ja tema sidus- või ühissettevõtete vahel;

IAS 12 „Tulumaks“ muudatused: edasilükkunud tulumaks, mis on seotud ühest tehingust tulenevate varade ja kohustistega muudatustega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala ning täpsustatakse, kuidas peaksid ettevõtted arvestama edasilükkunud tulumaksu selliste tehingute puhul nagu rendilepingud ja taastamise kohustised.

Arvestus- ja esitusvaluuta

LKFi arvestus- ja esitusvaluuta on euro.

Raha ja raha lähendid

Raha ja raha lähenditena kajastatakse nõudmiseni ning soetamisel kuni 3-kuulise tähtajaga tähtajalisi hoiuseid pangas.

Välisvaluutapõhised tehingud ja kirjed

Tehingud välisvaluutas kajastatakse raamatupidamises tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi järgi. Aruandes on valuutapõhised varad ja kohustised ümber hinnatud aruandekuupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi järgi. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulude ja kulude aruandes periooditulu- ja kuluna.

Finantsvarad

IFRS 9 nõuab finantsvarade klassifitseerimisel ja edasisel kajastamisel lähtumist investeringuportfelli ärimudelist ja instrumendi rahavoogudest, mille alusel liigitatakse finantsvarad kas võla- või omakapitaliinstrumentideks (IAS 32, teise osapoole seisukohast).

Võlainstrumentide kajastamisel lähtudes rahavoogude juhtimise ärimudelist ja instrumendi rahavoogude näitajatest on IFRS 9 kohaselt kolm võimalust:

- ☞ ärimudeliks on finantsvara hoida eluea lõpuni (st koguda põhiosa ja intresse) ning mitte müüa (üksikud ja väikesemahulised müügid on lubatud) – kajastamine korrigeeritud soetusmaksumuses;
- ☞ ärimudeliks on finantsvara osaliselt hoida (st koguda põhiosa ja intresse) ja aeg-ajalt müüa - intressiarvestus korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil; aruandekuupäeval ümberhindlus õiglasele väärtusele läbi koondkasumiaruande; instrumendi müügil või eluea lõpul kantakse instrumendiga seoses kogunenud koondkasum (või -kahjum) ümber kasumiaruandesse;
- ☞ ärimudeliks on kauplemine (või instrumendi rahavood sisaldavad muid elemente peale põhiosa ja intressi) – kajastamine õiglase väärtuse ümberhindlustega läbi kasumiaruande.

Arvestades praktikat ja eesmärgi võlainstrumentidesse (võlakirjad) rahapaigutamisel on LKFi investeringuportfelli ärimudeliks ülaltoodud loetelust punkt kaks, mis nõuab instrumentide õiglase väärtusele muutuse kajastamist läbi koondtulemiaruande. Aruandeperioodi tulemisse kantakse lõplik kogunenud kasum (-kahjum) instrumendi lunastamisel. Siia gruppi kuuluvad finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses (ei sisalda tehingukulusid). Pärast esmast arvele võtmist kajastatakse antud kategooria finantsvarasid nende õiglases väärtuses (ehk turuhinnas) ning väärtuse muutusest tulenevaid kasumeid/kahjumeid kajastatakse tulude ja kulude koondaruandes.

LKFi bilansis olevad laenud ja nõuded (siia kuuluvad ka tähtajalised hoiused) on fikseeritud maksetega finantsvarad, mille ärimudeliks on hoida eluea lõpuni ning mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Laenud ja nõuded võetakse esmalt arvele nende õiglases väärtuses koos tehingukuludega. Edaspidi kajastatakse laenusid ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära. Võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

LKF ei ole aruandeperioodil klassifitseerinud ühtegi finantsvara kategooriasse, kus ärimudeliks on kauplemine.

LKF puuduvad finantsvarad, mida vastaspoole suhtes saaks klassifitseerida omakapitaliinstrumentideks.

Kõik tehingud finantsvaradega kajastatakse tehingu väärtuspäeval. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui LKF kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku seotud riskidest ja hüvedest.

IFRS 13-s määratakse kindlaks õiglase väärtuse hindamistehnikate hierarhia, mis põhineb sellel, kas hindamistehnika sisendid on jälgitavad või mitte. Jälgitavad sisendid kajastavad sõltumatutest allikatest saadud turuandmeid; mittejälgitavad sisendid kajastavad ettevõtte oletusi turu kohta. Nende kahte liiki sisendite alusel on loodud järgmine õiglase väärtuse mõõtmise hierarhia:

- ④ I tase – noteeritud hinnad identsetele varadele või kohustistele aktiivsetel turgudel. See aste hõlmab noteeritud aktsiatega seotud väärtapabereid ja võlainstrumente börsidel, aga ka turuosaliste poolt noteeritud instrumente;
- ④ II tase – muud sisendid kui 1. astmes sisalduvad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustise osas jälgitavad kas otse (hindadena) või kaudselt (on tuletatud hindadest);
- ④ III tase – vara või kohustise sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid). See aste hõlmab aktsiainvesteeringuid ja võlainstrumente, millel on suures ulatuses mittejälgitavaid osasid.

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on börsil noteeritud väärtapaberite puhul nende viimane ostunoteering. Börsil noteerimata, kuid aktiivsel turul kaubeldavad aktsiad hinnatakse ümber turuhinda viimase teostatud ostutehingu hinna alusel (kui tegu on turutingimustega).

Finantsvarade allahindluse vajaduse hindamine

LKF arvestab oma finantsvarade kajastamisel IFRS 9 toodud varade allahindluse nõudeid ning tingimust, et allahindlus tekib vara arvele võtmisel. Allahindlused kajastatakse läbi tulude ja kulude aruande.

Finantsvarade väärtus on langenud, kui hindamise vajadusele viitavad objektiivsed asjaolud, kas mineviku praktikast tulenevalt või hinnangust tulevikus toimuvatele muudatustele ja need omavad usaldusväärset mõõdetavat mõju tuleviku rahavoole. Objektiivne asjaolu, mis viitab väärtuse langusele on ettevõttele kättesaadav informatsioon nagu näiteks:

- ④ võlgniku olulised finantsraskused;
- ④ lepingutingimuste rikkumine, sealhulgas maksete mittetähtaegne laekumine;
- ④ finantsvara aktiivse turu kadumine;
- ④ muu informatsioon, mis viitab olulisele muudatusele oodatud tuleviku rahavoogudes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud laenude ja nõuete muutumisest tekkinud kahju on bilansilise maksumuse ja sisemise intressimääraga diskonteeritud tuleviku rahavoogude nüüdisväärtuse vahe. Vara bilansilist maksumust vähendatakse läbi nõuete allahindluse konto ja tekkinud kahju kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Nõuete hindamisel analüüsitakse iga nõuet eraldi, v.a kogumina käsitletavate kahjujuhtumite tagasinõuete ning automaatse liikluskindlustuse (ALK) kindlustusmakse nõuete puhul. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena. Tagasinõuete ja ALK kindlustusmakse nõuete tuleviku rahavoogude nüüdisväärtused on leitud kasutades sisemist intressimäära (vt mudeli kirjeldust lk 25).

Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded hindab juhtkond lootusetuks, kui on teada asjaolud, et nende nõuete laekumist ei toimu, kuna kohustatud isik on likvideeritud, pankrotimenetlus on lõpetatud ja pankrotivarast väljamakseid rohkem ei tehta, vms. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja ning nendega tegelemine lõpetatakse.

Kui järgnevatel aruandeperioodidel allahinnatud vara väärtus kasvab (näiteks krediidireitingu paranemine), siis esialgselt kajastatud allahindlus tühistatakse. Tühistatud allahindlus kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Ettemakstud kulud

Ettemakstud kuludena näidatakse tulevaste perioodide kulude ettemaksed, sealhulgas LKFi poolt edasikindlustusandjatele tasutud edasikindlustuse kindlustusmaksed (mis garantiifondi tegevuse eripärast tulenevalt on lepingujärgne fikseeritud summa), mida periodiseeritakse vastavalt lepingus toodud kindlustusaastale.

Materiaalne põhivara

Põhivarana võetakse arvele rohkem kui üheaastase kasutusajaga varad. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et LKF saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärset mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse nende tekkimise perioodi kuludes.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. LKFi bilansis oleva põhivara eluea pikkuseks on hinnatud 4-10 aastat.

Vara kasuliku eluea jooksul amortiseeritakse vara soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vaheline summa. Igal aruandekuupäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ja varadele määratud lõppväärtuste põhjendatust. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Määratud kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. LKFi bilansis oleva immateriaalse põhivara eluea pikkuseks on hinnatud 2-5 aastat.

Juhul kui immateriaalse põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on immateriaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

LKFi bilansis on immateriaalse põhivarana kajastatud väljaminekud liikluskindlustuse infosüsteemi arendamisele ja tarkvara litsentsidele.

Kapitali- ja kasutusrent

IFRS 16 „Rendilepingud“ kehtestab rentide kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted mõlemale lepingupoolele.

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kasutusrendina kajastatakse lepingud, mille lepingujärgsed maksed kokku on LKFi jaoks ebaolulised.

LKFi kui rentniku kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksud jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks. Kapitalirenti tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirenti lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Vastavalt IFRS 16 nõuetele kajastab LKF kontoriruumide rendilepingut kapitalirentina. Kasutusrendina, mille maksed lähevad perioodi kuludesse, kajastati jätkuvalt kontori köögitehnika renti (aastane rendimakse ca 1 300 eurot).

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulude ja kulude aruandes kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustiste kajastamist reguleerib IFRS 9. Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad, ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kasutades sisemist intressimäära.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast; või LKFiil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustis on tasutud, tühistatud või aegunud.

Netovara

LKF kasutab oma netovara Liikluskindlustuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Vastavalt põhikirjale jagatakse LKFi lõpetamisel pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järele jäänud vara LKFi liikmete vahel võrdselt, kui seadus mille alusel organisatsioon on loodud ja tegutseb, ei sätesta teisiti. LKFi lõpetamine on lubatud üksnes juhul kui see on sätestatud seaduses või seaduse muudatuses, mille alusel LKF on loodud ja tegutseb.

„Ülekantud netovara ühingu loomisel“ tekkis varade, õiguste ja kohustiste üleandmisel 01. oktoobril 2004.a. Eesti Liikluskindlustuse Fond (likvideeritud) poolt MTÜ-le Eesti Liikluskindlustuse Fond.

Netovara kirjel „Muud reservid“ on kajastatud 2004. aasta tulemi arvelt moodustatud eraldi piirikindlustuse kahjude katteks.

Netovara kirjel „Õiglase väärtuse reserv finantsvaradele“ kajastatakse investeerimisportfellis olevate väärtpaperite kogunenud tulu ning turuväärtuse muutus kuni väärtpaperi lunastamise või müümiseni. Väärtpaperi lõppemiselt liigub kogunenud tulu aruandeperioodi tulemi hulka.

Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja –kohustisi tasaarveldatakse ainult juhul, kui selleks eksisteerib lepinguline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida samaaegselt või netobaasil.

Kindlustustegevus

LKF sõlmib või on sõlminud kahesuguseid IFRS 4 definitsioonile vastavaid kindlustuslepinguid – piirikindlustus- ja edasikindlustuslepingud. Lisaks sõlmitud kindlustuslepingutele on LKFiil kindlustusportfelli ülevõtmise käigus tekkinud kohustised seltside maksejõuetusest. Garantiifondi riskid – kindlustamata

sõiduk sundkindlustusega, kindlustuskaitseta ja tuvastamata sõidukiga põhjustatud kahjud ei tulene lepingutest, mistõttu ei rakendu garantiifondiga seotud riskidele ja kohustistele IFRS 4.

Kindlustuslepingud

IFRS 4 nõuab kindlustuslepingute klassifitseerimist finantsarvestuse mõistes kindlustus- ja investeerimislepinguteks, sõltuvalt sellest, kas lepinguga kaasneb märkimisväärne kindlustusrisi edasiandmine. Kindlustusleping on leping, mille alusel LKF võtab enda kanda kindlustusvõtja märkimisväärse kindlustusrisi, kokkuleppega kompenseerida kindlustusvõtjale määratletud ebakindlast tulevikusündmusest (kindlustusjuhtumist) põhjustatud kahju.

Piirikindlustuse andjana sõlmib LKF klientidega lühiajalisi, kuni 12 kuiseid kindlustuslepinguid. Piirikindlustus on liikluskindlustus, millega kindlustatakse välisriigis, välja arvatud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis ja Šveitsi Konföderatsioonis, põhiasukohta omava sõidukiga kahju tekitamisest tulenev vastutus.

Edasikindlustuse andjana on LKF sõlminud lepinguid aastatel 1996 kuni 2004.

Kõikide LKFi poolt väljastatud kindlustuslepingute kajastamist reguleerib IFRS 4.

Tulu kindlustusmaksetest

Kindlustusmaksena näidatakse kindlustuslepingu kindlustusmaksed ja sundkindlustuse kindlustusmaksed. Kindlustusmaksed kajastatakse lähtudes maksetealise väljastamise kuupäevast. Kindlustusmakse tuluna ei kajastata ettemakseid kindlustusvõtjalt. Tulu automaatselt sundkindlustuse kindlustusmaksetest on kajastatud kooskõlas standardiga IFRS 15.

Edasikindlustustegevus

LKFi kui edasikindlustusvõtja poolt makstud edasikindlustuse maksed ja saadud hüvitised kajastatakse tulude ja kulude aruandes ja finantsseisundi aruandes brutomeetodil. Lepingujärgne fikseeritud kindlustusmakse makstakse kord aastas ja summad periodiseeritakse võrdsete maksetena kogu lepinguperioodi peale.

Neto esinenud kahjunõuded

Esinenud kahjunõuetena näidatakse aruandeperioodil väljamakstud kahjud, kahjunõuete eraldiste muutus ning esitatud tagasinõuete summad ning summad jääkvara realiseerimisest, millest on maha arvatud ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ja edasikindlustusandja poolt hüvitatava osa muutus.

Edasikindlustuslepingutest tulenevate varade allahindamise vajadus määratakse, kasutades sama meetodit, millega hinnatakse nõuete allahindamise vajadust. Kirjeldus on toodud peatükis „[Finantsvarade allahindluse vajaduse hindamine](#)“.

Lisaks sõlmitud kindlustuslepingutest tulenevatele kahjunõuetele hüvitab LKF ülevõetud pankrotistunud ASA Kindlustuse ja Ühiskindlustuse kindlustuslepingutega seotud kahjusid.

Kindlustustegevus – kohustiste arvestus

Kindlustustegevusest tulenevate kohustiste arvestus on kaheetapiline. Esiteks arvestatakse kohustised kasutades arvutusmeetodeid, mis baseeruvad rahvusvaheliselt üldtunnustatud kindlustusmatemaatilistel põhimõtetel.

Teiseks viiakse aruandekuupäeva seisuga läbi kohustiste piisavuse test, mis võtab arvesse jooksvaid hinnanguid lepingutest tulevate rahavoogude kohta arvestades turul valitsevaid intressimäärasid ning inflatsiooni ja suremuse ootusi.

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis moodustub üksiklepingute ettemakstud kindlustusmaksete eraldistest ning seda arvutatakse iga kindlustuslepingu kohta eraldi bruto kindlustusmaksete põhjal *pro rata temporis* meetodil.

Rahuldamata nõuete eraldis

Rahuldamata nõuete eraldis moodustatakse enne aruandekuupäeva toimunud kahjujuhtumite lõplike või hinnanguliste väljaminekute katteks. Rahuldamata nõuete eraldis (RNE) koosneb:

- 📦 käsitletud, kuid väljamaksmata nõuetest;
- 📦 teadaolevatest registreeritud, kuid käsitlemata nõuetest (RBNS);
- 📦 esinenud, kuid teatamata nõuetest (IBNR);
- 📦 perioodilise hüvitise nõuetest (PE);
- 📦 möödumata riskide eraldisest, mis tuleneb kohustiste piisavuse testist;
- 📦 kahjukäsitluskuludest, mis arvutatakse kahjujuhtumi põhiselt (RBNS ja PE) ning IBNRi puhul arvutatakse üle kogumi ühtse määra alusel.

Kohustised edasikindlustuslepingutest (sh edasikindlustusandja osa eraldistes) arvutatakse seltside poolt esitatud andmete alusel kahjujuhtumite kaupa arvestades vastavate lepinguaastate vastutuse piirmäärasid. Seltsidelt kogutud andmete alusel leitud tulemused on kontrollitud pisteliselt tehniliste aruannete ja liikluskindlustuse infosüsteemis kajastatud andmetega ning vajadusel on sisse viidud täpsustused.

Kohustiste piisavuse test

Kui aruandekuupäeval läbi viidud kohustiste piisavuse testi tulemusena leitud väärtus on suurem kohustiste bilansilisest väärtusest, siis kajastatakse tekkiv puudujääk tulude ja kulude aruandes suurendatakse vahe võrra bilansis vastavate eraldiste ja finantskohustiste suurust. Kui testiga saadud väärtus on väiksem, kajastatakse bilansis eraldiste ja finantskohustistena nende bilansilist väärtust (vt ka Lisas 11 toodud testikirjeldust).

Testides on käsitletud nii kindlustuslepingutest (IFRS 4) tulenevaid kohustisi kui ka kohustisi, mis tulenevad tegutsemisest garantiifondina.

Tegevus garantiifondina

Tulu liikmemaksust

Liikmemaksu tulu on kajastatud kooskõlas IFRS 15 nõuete ja viieastmelise mudeliga. Teostamiskohustuste defineerimisel on ennekõike arvestatud liikluskindlustuse seaduses ja selle alusel sõlmitud halduslepingus sätestatud ülesannete täitmisega. Lisaks halduslepinguga sätestatud ülesannetele on LKFi põhikirjalised ülesanded. Liikmemaksu kogutakse LKFi eesmärgi täitmisega seotud kulutuste katmiseks. Nimetatud tegevused ja kulutused määratakse kindlaks majandusaasta kohta nõukogu poolt kinnitatava majandusaasta eelarvega ning nõukogu ja juhatuse otsustega.

Liikmemaksu arvestatakse LKFi liikme poolt kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse maksumäära kaudu. LKFi liikmemaksu põhiosa kujuneb kahes osas: iga liikme jaoks võrdne fikseeritud makse perioodi kohta (3000 eurot kuus), millele lisandub kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse määra kaudu arvestatud mahuosa. 2021. aastal oli mahuosa suuruseks 2,65% (2020: 3,20%). Maksumäära suuruse otsustab juhatuse esitatud ettepaneku alusel nõukogu.

Liikmemaksu tulu kajastatakse perioodi jooksul mil teostamiskohustust täidetakse, eelpool nimetatud aastase tsükliga. Liikmemaksu suuruse määramisel ning edaspidisel kajastamisel on arvestatud, et kogu tasu on tehingukulude katteks. Lisaks võimaldab LKFi põhikiri koguda liikmemaksu lisaosa kokkulepitud tugiteenuste täitmiseks.

Tulu automaatse liikluskindlustuse maksetest ja kõrgendatud kindlustusmaksetest

Kogutud kõrgendatud kindlustusmaksed (kuni 30.09.2014) ja automaatse liikluskindlustuse maksed (alates 01.10.2014) kajastatakse kindlustusmakse tuluna. Nimetatud kindlustusmakset arvutatakse nende sõidukite suhtes, mille suhtes kindlustuslepingu sõlmimise kohustus on täitmata. Arvutuses kasutatav maksemäär on kuni viie kordne vastav keskmine kindlustusmakse. Automaatse liikluskindlustuse maksed ei ole kajastatud kooskõlas IFRS 4-ga, vaid IFRS 15-ga, kuna LKF on hinnanud, et oma olemuselt ei ole tegu kindlustuskohustusega.

Tulu tagasinõuetest, kahjukäsitluse vahendamisest

LKFi on õigus kahju põhjustajalt hüvitatud summa koos käsitluskuludega tagasi saada, kas kogumahu või omavastutuse ulatuses. Kui LKF käsitleb ja hüvitab kannatanule kahju, mis on põhjustatud kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, esitab LKF nõude kahju käsitlemise eest võetud tasu osas.

Muude tulude arvestus

Muude tulude all kajastatakse lepingulisi tulusid teenuste eest (sh liikmetele), mida LKF liikmemaksu eest ei osuta. Kõik selles grupis kajastavad tulud on kajastatud kooskõlas IFRS 15, samas on LKF lähtunud oma ettevõtlusvormist mittetulundusühing, kus kogu saadav tulu on allokeeritud tehingukuludeks. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul siis perioodi jooksul.

Kahjunõuded ja kohustised

LKF täidab garantiifondina liikluskahju tekitanud isiku kindlustusandja kohustisi, kui kahju tekitati:

- ☞ tuvastamata sõidukiga;
- ☞ kindlustuslepinguta sõidukiga (kindlustuskaitseta sõidukiga ja kindlustamata sõiduki sundkindlustusega sõidukid).

LKFi on õigus kahju põhjustajalt hüvitatud summa koos käsitluskuludega tagasi saada, kas kogumahu või omavastutuse 640 eurot ulatuses.

LKF käsitleb ja hüvitab kannatanule kahju, mis on põhjustatud sõidukiga, mille omanikuks on kindlustuskohustusest vabastatud isikud. Selliste kahjude osas esitab LKF riigile tagasinõude koos käsitluskuludega.

Kohustised töövõtjate ees

Kohustised töövõtjate ees sisaldavad töölepingutest tulenevat tekkepõhist kohustist ning nimetatud tasult arvestatud sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksu. Kohustised töövõtjate ees sisaldavad ka töölepingute ja kehtivate õigusaktide kohaselt arvestatud perioodi lõpu seisuga kasutamata puhkusetasu eraldist koos sotsiaal- ja töötuskindlustuse maksuga.

Kulude klassifikatsioon ja arvestus

Nõuete käsitluskuludena kajastatakse otseselt konkreetsete nõuetega seonduvad kulud ja osaliselt kaudsed nõuete käsitlusega seotud administratiivkulud. Otsesed kulud on näiteks tasud ekspertidele nõuete käsitlemise eest. Kaudsed kulud on nõuete käsitlemisega seotud töötajate palgakulud, arvutitöökohta- ja sidekulud, samuti proportsionaalne osa ruumide rendi ja kontori pidamise kuludest.

Administratiivkuludena kajastatakse üldjuhtimise ning tugiteenustega seotud kulud, samuti piirikindlustuse müügi ja edasikindlustustegevusega seotud kulud. Siia kuuluvad kõik personali-, kontori-, amortisatsiooni- ja muud kulud, mis ei kuulu nõuete käsitluskulude alla.

Muude tegevuskuludena näidatakse kulud, mida tehakse LKFi kui terviku huvides ja mitte seoses igapäevase kindlustustegevusega, näiteks infotehnoloogia arendamise ja haldamise kulud, tasud audiitoritele, ekspertidele, õigus- ja maksukonsultantidele, maksed järelevalvele, organisatsioonide liikmemaksud jms. Samas grupis näidatakse ka varade juhtimisega seotud kulud. Samuti näidatakse siin kahjum põhivara müügist, trahvid ja viivised.

Üldpõhimõtte kulude jagamisel tulude ja kulude aruande kirjetele on järgmine: kulud, mida on võimalik jagada kulukandjate alusel jagatakse vastavatele kirjetele otse. Kulud, mida ei ole võimalik otse jagada, jagatakse proportsionaalselt antud valdkonnaga tegelevate töötajate arvulisele osatähtsusele või antud valdkonnaga seotud töötajate hinnangulisele tööajale.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruandes kajastatakse raha laekumisi ja väljamakseid, rühmitatuna vastavalt nende eesmärgile põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks. Rahavoogude aruanne koostatakse otsemeetodil.

Muud eraldised ja tingimuslikud kohustised

Bilansis kajastatakse eraldisena enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustisi:

- ☞ millel on juriidiline alus,
- ☞ mis tulenevad LKFi senisest tegevuspraktikast,
- ☞ mis nõuavad varast loobumist,
- ☞ mille realiseerumine on tõenäoline,
- ☞ mille maksumust on võimalik usaldusväärset mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada.

Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapooltele. Juhul kui eraldis realiseerub rohkem kui 12 kuud peale aruandekuupäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline. Eraldiste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Lubadused, garantiid ja muud kohustised, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärseusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, on avalikustatud aruande lisades tingimuslike kohustistena.

Tehingud seotud osapooltega

Tehingud seotud osapooltega, mille puhul on olemas turg, on teostatud lähtudes tavapärastest turutingimustest, eesmärgiga tagada parim võimalik tulemus. Need tehingud, mille puhul turg puudub, on kinnitatud nõukogus.

Aruandekuupäevajärgsete sündmuste kajastamine

Raamatupidamise aruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesis aruandekuupäeva 31. detsember 2021. a. ja aruande allkirjastamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Lisa 2. Juhtkonna olulisemad hinnangud, mida on raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas IFRS EL raamistikuga nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Tehtud otsused ja hinnangud avaldavad mõju aruandekuupäeva seisuga esitatud LKFi varadele, kohustistele, tuludele ja kuludele. Ehkki hinnangud ja otsused põhinevad juhtkonna parimal teadmisel, võib hilisem tegelik tulemus olla teistsugune.

Positsioonid, mille väärtuse leidmisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid ning hinnangu allikas või meetod:

kasutatud riskivaba intressimäär (lisa 11)	EUR Sovereign spot (Euroopa Keskpank)
liikmemaksu aastane mahumäär	kogutav liikmemaks peab katma perioodi kulud, mis tehakse halduslepingus ja liikluskindlustuse seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

samuti tuleb kogutava liikmemaksuga katta LKFi netovara nõue, mis peab vastama 10%-le liikluskindlustuse turu eraldiste mahule;

rendikohustis

rendikohustis puudutab kontoriruumide rendilepingut, (leping kuni 01.09.2026.a) kus rendimaksede diskonteerimisel kasutatakse sama riskivaba intressimäära, millega LKF on diskonteerinud ka kohustisi kindlustustegevusest;

kohustised kindlustustegevusest (lisad 10, 15, 16)

liikluskindlustuse IBNR

vähemalt 5 aasta nõuete esitamise statistika garantiifondi kahjude osas ja kindlustuskohustusest vabastatud või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahju korral 2/12 osa viimase 12 kuu väljamakstud nõuete summast;

liikluskindlustuse RBNS

juhtumipõhine;

periodilise hüvitise saaja tõenäoline eluiga

Eesti Statistikaameti 2020. a. elutabelite andmetel;

eeldused tarbijahinnaindeksile

Eesti Panga ootused aastatele 2022 ja 2023; edasi hinnangut muudetud kuni määrani 2,0%, mida rakendatakse edasi kõigil järgnevatel aastatel;

kahjukäsitluskulud

15% juhtumi hinnangulisest nõude summast

ALK nõuete väärtuse hindamine

kolme aasta laekunud nõuete laekumiste ajalise jaotuste pealt, kui palju esitatud nõuete maksetest võivad laekuda peale hindamise kuupäeva, teised sisendid kirjeldatud lk 25;

tagasinõuete väärtuse hindamine

vähemalt viie aasta laekunud nõuete laekumiste ajalise jaotuste pealt, kui palju esitatud nõuete maksetest võivad laekuda peale hindamise kuupäeva, teised sisendid kirjeldatud lk 25;

kohustiste ja varade piisavuse hindamine

kohustiste piisavuse testi aluseks olevate rahavoogude diagrammi koostamine ning testis kasutatavate riski- ja ajategurite määramine on kirjeldatud lisas 11. Allolevas tabelis on toodud varade ja kohustiste diskonteerimata rahavood, millede tähtajad on määratud kasutades juhtkonna hinnanguid. Tabelis toodud andmeid kasutatakse lisas 11 kirjeldatud testi sisenditena.

"+" raha sisse, "-" raha välja tuhanded eurodes	rahavoo perioodid aastates					
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30
	31.12.2021					
tagasinõuded, LSM ja ALK nõuded	475	560	140	166	49	13
edasikindlustuse vara	67	327	31	28	23	9
kohustised kindlustus- ja garantiifondi tegevusest	-1 355	-2 053	-429	-605	-205	-39
	31.12.2020					
tagasinõuded ja ALK nõuded	513	835	135	161	35	12
edasikindlustuse vara	14	285	21	16	11	4
kohustised kindlustus- ja garantiifondi tegevusest	-1 183	-2 384	-404	-531	-152	-33

Lisa 3. Riskid ja nende juhtimine

Riskidest üldiselt

LKFi majandustegevusega seotud riske rühmitatakse juhtimise vajadusteks alljärgnevalt: kindlustus-, turu, krediidi-, likviidsus-, kontsentratsiooni- ja operatsioonirisk.

Nimetatud riskiklasside definitsioonid on sealjuures:

kindlustusrisk	võimalus saada kasu või kahju kindlustuskattes defineeritud ootamatutest sündmustest (kindlustusjuhtumitest);
tururisk	võimalus saada kasu või kahju finantsturu sisendite indikaatorite ootamatutest muutumisest;
krediidirisk	võimalus saada kasu või kahju vastaspoole maksevõime ootamatust muutumisest;
likviidsusrisk	võimalus saada kasu või kahju kohustiste õigeaegselt täitmiseks vajalike käibevahendite ootamatust puudumisest;
kontsentratsioonirisk	võimalus saada kasu või kahju sündmuste üheaegselt esinemisest või tagajärgede vastastikkusest võimendumisest;
operatsioonirisk	võimalus saada kasu või kahju töötajate, tegevuste/teenuste või töövahendite mittetoimimisest nende sisemise ebapädevuse ja – piisavuse tõttu või välise sündmuse mõjul.

Käesolevate definitsioonide tähenduses on:

kahju	otsene juhuslik rahaline väljaminek + saamatajäänud tulu + kapitalivajaduse kasv;
kasu	otsene juhuslik rahaline sissetulek + saadud tulu + kapitalivajaduse vähenemine;
tegevused/teenused	kõikvõimalikud tööprotsessid (sh. sisseostetud teenused), töötajate käitumisreeglid, tehniliste vahendite kasutamiskiisiid jms;
mittetoimimine	katkestused, pettused, vara hävimine, kohustise mittetäitmine, igasugune juhtimiseesmärkide mittesaavutamine vms.

Kindlustusrisk

LKF on liikluskindlustuse garantiifond, kandes vaid liikluskindlustuse kindlustusriski.

LKF pakub kindlustuskatet tavapärasest kindlustustegevusest erinevalt:

- 📄 liikluskindlustuse seadus sätestab olukorrad, millal LKF peab kindlustuskaitse andma (piirikindlustus, automaatne liikluskindlustus) või kahju hüvitama (garantiifondi roll);
- 📄 edasikindlustuse lepingutest tulenevalt andis LKF kindlustuskatet lepinguaastatel 1996 kuni 2004.

Liikluskindlustuse seadus sätestab, mis tingimuste esinemisel on tegu liikluskindlustuse kindlustusjuhtumiga. Liikluskindlustuse seadus koos Võlaõigusseadusega sätestab hüvitamisele kuuluva kahju ja selle ulatuse. Euroopa Liitu ja Rohelise Kaardi süsteemi kuulumise kaudu aktsepteerib Eesti liikluskindlustuse süsteem (sh. ka garantiifond) kõigi süsteemi haaratud riikide vastavat regulatsiooni ja praktikat. Selle tõttu on liikluskindlustuse riskil piiramatut kindlustussumma.

Kindlustusriski juhtimiseks kasutatakse peamiselt kolme vahendit:

- 📄 piirikindlustuse ja automaatse liikluskindlustuse hinnapoliitika;
- 📄 nõude käsitlemise reeglid ning töökorraldus;
- 📄 edasikindlustus.

Piirikindlustuse hindade kujundamisel jälgitakse eelkõige asjaolu, et Eesti piirikindlustuse kate ei oleks nn kolmandate riikide sõidukite jaoks kõige odavam võimalus üleeuroopalise katte saamiseks. Piirikindlustuse sihtgrupiks on kolmandates riikides registreeritud sõidukid. Lepingute sõlmimisel tekib olukord, kus on praktiliselt võimatu objektiivselt allikast kontrollida kliendi poolt esitatud andmete ja dokumentide õigsust. Katte väljaandmine on korraldatud selliselt, et teenindamine toimuks eelkõige piiriületusel.

Automaatse liikluskindlustuse kindlustusmakse on tavalisest liikluskindlustuse maksest ligi viis korda kõrgem, kahju tekitamisel tuleb kindlustuskohustusega isikul kanda 640-eurone omavastutus.

LKFis on kirjapandud põhjalikud nõude käsitlemise reeglid. Töökorralduses järgitakse tavapäraseid rollide lahususe ja kollegiaalse otsustamise põhimõtteid.

Jooksvalt on LKFi kindlustusriskid kaetud mitteproportsionaalse edasikindlustuslepinguga alates 250 tuhandest eurost.

Kindlustusriski sensitiivsuse analüüs. Väljaminekuid kindlustusriski katteks võib iseloomustada läbi kahe teguri – juhtumite arv ja keskmine kahjunõude suurus. Kahjujuhtumite arvu võimaliku muudatuse ulatus on tuletatud tuvastamata sõidukite poolt tekitatavate juhtumite arvu juhuslikkusest ning nende osakaalust kogu juhtumite arvust. Muudes segmentides on juhtumite arv stabiilne.

tegur	väärtus	võimalik muutus KASV	netomõju tulemile*	netomõju netovarale*	muutuse mõju tulemile eurodes
2021 juhtumid - piirikindlustus, garantiifond (tuvastamata ja kindluskaitseta sõidukid)					
kahjujuhtumite arv	1 054	10%	-17,6%	-0,6%	-138 783
keskmine kahjunõue eurodes	1 017	5%	-8,8%	-0,3%	-69 392
2020 juhtumid - piirikindlustus, garantiifond (tuvastamata ja kindluskaitseta sõidukid)					
kahjujuhtumite arv	902	10%	-13,3%	-0,8%	-163 830
keskmine kahjunõue eurodes	1 291	5%	-6,7%	-0,4%	-81 915

* Netomõju (neto edasikindlustusest) leidmisel on arvestatud, et üks juhtum 2020. aastal ületas LKFi omavastutuse piiri ning 250 tuhandet eurot ületava summa osas on vastutus edasikindlustusandjal.

Analüüs ei hõlma kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahjusid (nende kindlustustehniline mõju tulemile ja netovarale on null eurot), ülevõetud portfelli kahjusid (uusi juhtumeid baasperioodil ei esinenud) ning edasikindlustuse kahjusid (uute juhtumite kindlustustehniline mõju on samuti null eurot).

Tururisk

LKFi finantspositsiooni mõjutab intressimäärade muutumine võlainstrumentide (100% finantsinvesteeringute portfelist ning raha ja raha lähendid) hindade ja kindlustuskohustiste diskontomäärade kaudu. LKF ei ole olulisel määral avatud muudele tururiskidele, s.t muude varade, s.h valuuta, aktsiad, kinnisvara, hindade muutustele, kuna senise investeerimisstrateegia kohaselt ja kindlustustegevuse käigus selliste riskide suhtes vahetult positsioone ei võeta või on nende osakaal ebaoluline.

Tulenevalt perioodiliste hüvitiste spetsiifilisest iseloomust ja (finantsturgude mõttes) väikesest mahust, ei ole vajalik nendest tulenevaid muid riske (Eesti tarbijahinnaindeksi muutus, hüvitisesaajate oodatav eluiga) otseselt maandada. Siinkohal rakendatakse kahte võtet: kohustisi hinnatakse konservatiivselt ja investeerimisstrateegia ei ole agressiivne (kohustiste ajaline kestus ületab varade ajalist kestust). Ajalise kestuse olulise erinevusega kaasneva reinvesteerimisrisiki mõju on väike (intressikõver on viimastel aastatel olnud väga lame) ning seda riski arvestades on valitud kasutatav netodiskontomäär.

Investeeringute portfelli intressiriski profiil on avatud lisa 5.

Intressiriski sensitiivsuse analüüs on toodud lisa 11, tabel 11.3. Analüüs hõlmab kõiki intressiriskile avatud finantsvarasid ja -kohustisi. Mõju netovarale on intressimäär 50 baaspunktilisel kasvamisel -45 (2020: -5) tuhat eurot ja intressimäär 50 baaspunktilisel vähenemisel 39 (2020: -2) tuhat eurot.

Krediidirisk

LKFi finantspositsioonist 98% on krediidiriskile avatud. Olulisemad positsioonid ja nendega seotud reeglid:

- ☞ finantsvarade portfellis on lubatud minimaalne vastaspoole krediidireiting Baa2; erandina on aktsepteeritavad Eesti tegevusloaga pangad, kes ei oma reitingut, samuti Põhja- Euroopa avalikult kaubeldavad väärtpaberid;
- ☞ edasikindlustuslepingute sõlmimisel peab partnerite finantstugevuse reiting olema vähemalt A3;
- ☞ nn rohelise kaardi kahjude tagasinõuete puhul on kindlustusandja makseviivituse puhul võimalik nõue esitada vastava riigi rohelise kaardi büroole, rakendub ka süsteemi sisereeglites ette nähtud 12%-line intressimäär;
- ☞ LKFi liikmed on kindlustusandjad, kelle tegevuse jätkusuutlikkuse tagamine on teiste hulgas nii kohaliku kui ka välismaise seadusandja ja järelevalve oluline eesmärk.

Krediidiriskile avatud finantsinstrumentide ja kindlustuslepingutest tulenevate nõuete vastaspoole reitingud klasside lõikes

LKF juhib oma varadega seotud finantsriske vastaspoole miinimumreitingu põhiselt, võrreldes erinevate reitinguagentuuride (Moody's, S&P, Fitch, Composite) antud hinnanguid. Kui ühe emitendi ja/või tehingu suhtes on reitinguagentuurid andnud erinevaid, omavahel mittevõrreldavaid reitinguid, lähtutakse piirangute rakendamisel viimasena antud reitingust. Eestis tegutsevate pankade puhul lähtume arusaamast, et tütarettevõtetele emafirma reitinguid ei laienda, aga filiaalidele laiendame. Tabeli pealses on kasutatud S&P skaalat.

	AAA	AA	A	BBB	BB	reitinguta	kokku
31.12.2021	1 164 972	4 589	3 194 931	11 969 095	1 980 424	9 158 980	27 472 991
raha (lisa 4)	0	0	0	3 510 691	0	3 579 799	7 090 490
finantsinvesteeringud (lisa 5)	1 164 972	0	2 705 903	8 458 404	1 980 424	3 545 392	17 855 095
varad edasikindl.lepingutest (lisa 6)	0	4 589	489 028	0	0	0	493 617
nõuded kindlustustegevusest (lisa 7)	0	0	0	0	0	1 747 333	1 747 333
nõuded liikmetele jm (lisa 7*)	0	0	0	0	0	286 456	286 456
31.12.2020	1 063 583	3 989	3 156 328	11 640 340	1 972 449	8 614 467	26 451 156
raha (lisa 4)	0	0	0	4 016 521	0	3 968 775	7 985 296
finantsinvesteeringud (lisa 5)	1 063 583	0	2 757 402	7 623 819	1 972 449	2 630 257	16 047 511
varad edasikindl.lepingutest (lisa 6)	0	3 989	398 926	0	0	0	402 915
nõuded kindlustustegevusest (lisa 7)	0	0	0	0	0	1 706 689	1 706 689
nõuded liikmetele jm (lisa 7*)	0	0	0	0	0	308 746	308 746
muutus	101 389	600	38 603	328 755	7 975	544 513	1 021 834

* lisa 7 väljaarvatud "Tulevate perioodide kulude ettemaksud" summas 12 930 (2020: 16 044) eurot.

Reitinguta nõuete (nõuded liikmetele ja kindlustustegevusest tulenevad nõuded) hulgas on nõuded kindlustuskatet mitteomavate sõidukite omanike vastu (7,4 miljonit eurot), mille laekumise tähtaeg ning suurus ei ole usaldusväärset mõõdetav ning mis tulenevalt nimetatud kahtlustest on alla hinnatud 95% ulatuses (7,0 miljonit eurot). Ülejäänud nõuete vastaspooleks on kas Eesti riik või kindlustusandjad, kelle krediitkvaliteedi suhtes LKFi juhatusel kahtlused puuduvad.

Reitinguta finantsinstrumentide maksetähtaegade analüüs

LKFi krediidiriskile avatud finantsvaradest on maksetähtaegadega otseselt seotud nõudeid 1,2% (2020: 1,3%), analüüs ei hõlma finantsinvesteeringud ning kindlustustehniliste eraldistega seotud varasid ning tagasinõudeid eraldistelt. Finantsinvesteeringute positsioonide likviidsus on toodud alalõigus 'Likviidsusrisk'. Kindlustustehniliste eraldistega seotud varade ning nõuete (lisa 6, lisa 7, tabel 7.1 tagasinõuded eraldiselt) realiseerumistähtajad ja väärtused on otseselt seotud kohustiste realiseerumisega, mille hinnangulised diskonteerimata rahavood on toodud lisa 2.

<i>nõude olek perioodi lõpus</i>	31.12.2021	31.12.2020	muutus
nõuded (v.a. tagasi- ja kõrgendatud kindlustusmakse nõuded, pankrotimenetluse vastu olevad nõuded)	336 518	366 926	-30 407
maksetähtaeg saabumata	294 768	344 309	-49 541
maksetähtaeg saabunud	22 193	9 000	13 193
vaidlustatud nõuded või tähtaeg määramata	19 558	13 617	5 941
kogumina alla hinnatud nõuded*	360 988	406 517	-45 529
nõuded	7 373 065	6 395 389	977 676
nõuete väärtuse langus	-7 012 077	-5 988 872	-1 023 205
individuaalselt alla hinnatud nõuded	0	0	0
nõuded	126 596	126 596	0
nõuete väärtuse langus	-126 596	-126 596	0
kokku	697 506	773 443	-75 936

*Tagasinõuded ja automaatse liikluskindlustuse (ALK) nõuded

Saabumata tähtajaga nõuete puhul ei ole LKFi kahtlusi nende õigeaegse ning märgitud väärtuses laekumise suhtes. Aruande koostamise hetkeks on allahindamata nõuetest laekunud 74% ehk 247,2 (2020: 75%; 276,1) tuhat eurot. Aruandeperioodi jooksul on bilansist välja kantud ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid summas 1 086,4 (2020: 1 838,4) tuhat eurot, vt lisa 7 tabel 7.2.

Nõuete väärtuse hindamine

Tagasinõuete ja automaatse liikluskindlustuse (ALK) nõuete tuleviku rahavoogude leidmiseks hindab LKF kõigi laekunud nõuete laekumiste ajalist jaotust arvesse võttes, kui palju esitatud nõuete maksetest võivad laekuda peale hindamise kuupäeva. Mudel hindab nõuete eeldatava lisalaekumise tuleviku rahavoogusid, kus netorahavoo saamiseks on laekumistest maha arvatud nõuete menetlemise kuludega seotud väljaminevad rahavood. Mudeli olulised sisendid on alljärgnevad:

- ☞ laekumise ajalise jaotuse leidmiseks kasutatakse minevikuperioodi kolm kuni kuus aastat;
- ☞ tagasinõuete puhul eristatakse alates 2012 aastast esitatud tagasinõuded varasemast, varasema puhul puuduvad töödeldavad andmed esitamise kuupäeva osas. 1993-2012 laekumiste aegrea pealt tehakse projektsioon, kus leitakse nende aastate nõuete kogusumma laekumise keskmine muutus ja rakendatakse seda viimase aasta laekumisele kuni see liigub nulli;
- ☞ alates 2013 aastast tagasinõuetelt ning ALK nõuetelt leitud lisalaekumine koos laekumise perioodiga on aluseks tulevaste rahavoogude prognoosimisel;
- ☞ portfelli majandamisesse kaasatud töötajatega seotud kontori- ja tööjõukulud on 45,2 (2020: 40,8) tuhat eurot esimesel aastal. Järgmiste perioodide kulu leidmisel kasutatakse esimese aasta kulude suhet laekumisse ning arvestatakse tarbijahinnaindeksi muutusega;
- ☞ rahavoogude diskonteeritud väärtused on arvatud kasutades EUR Sovereign SPOT tulumääradest koostatud tootluskõverat.

Kõikide ülejäänud nõuete puhul on iga nõude allahindamisvajadus hinnatud eraldi. Analüüsitud on vastaspoole krediivõimekust, muus osas on hinnangu koostamisel arvestatud senist praktikat, tehtud kokkuleppeid ning teadaolevaid muudatusi tulevikus.

Finantsriskidest üldiselt arvestades olukorda turgudel

Euroopa keskpanga tegevuse tulemusena on baasintressi määrad püsivad pikalt madalal tasemel. LKFi investeringute portfell koosneb valdavalt nõuetest krediidasutustele. Võlakirjade osa portfelist on hajutatud erinevate ettevõtete ja tehingu tüüpide vahel sellisel, et olla valmis muutusteks finantsturgudel. Juhtkond on veendunud nõuete vastaspoolte võimes oma kohustisi valitud investeerimishorisoni ulatuses teenindada. Reinvesteeringu uuendatakse informatsiooni intressi – ja krediidiriski väljavaadete kohta. Juhtkonna hinnangul on LKFi finantspositsioon turgude olukorda arvestades asjakohaselt hinnatud. Võlaturu ootamatute liikumiste mõju ulatust ei ole võimalik hinnata ega selle vastu ennast täielikult kaitsta.

Kontsentratsioonirisk

Riski kontsentratsioon tähendab ebapiisavalt hajutatud varade ja/või kohustiste portfelliga seotud suurema kahjumi riski. LKFi majandustegevus on seotud ühe kindlustusliigiga, mistõttu kindlustusriski

kontsentreerumist on võimatu vältida. Arengud Eesti majandusruumis ja eriti õigussüsteemis mõjutavad oluliselt väljamaksete suurust ja võimet tagasinõudeid realiseerida. Liikluskindlustuse infosüsteemi teenuste osutamisel sõltub LKF oluliselt kahe teenusepakkuja ja üksikute töölepingu alusel kaasatud spetsialistide tegevuse tagajärgedest. Liikluskindlustuse infosüsteemi teenused on ärikriitilised kõikide liikluskindlustuse kindlustusandjate jaoks nii müügi- kui ka kahjukäsitlustehingute teostamisel.

Varade poole riski kontsentratsioon puudutab investeerimisportfelliga seotud vastaspoole turu- ja krediidiriske.

Turu- ja krediidiriskide jagunemine riikide lõikes (v.a. pangakontod)

riik	31.12.2021	31.12.2020	muutus
Ameerika Ühendriigid	405 216	716 189	-310 973
Eesti	3 818 085	3 685 034	133 051
Iirimaa	305 875	0	305 875
Itaalia	1 008 857	1 019 374	-10 517
Leedu	863 343	526 720	336 623
Läti	908 229	517 946	390 283
Norra	1 164 971	1 063 583	101 388
Prantsusmaa	525 985	552 720	-26 735
Rootsi	2 104 863	1 956 455	148 408
Saksamaa	227 600	503 800	-276 200
Soome	5 312 103	4 201 929	1 110 174
Suurbritannia	191 442	200 330	-8 888
Šveits	0	297 484	-297 484
Taani	508 688	613 839	-105 151
Tsehi	509 838	192 106	317 732
kokku	17 855 095	16 047 509	1 807 586

Turu- ja krediidiriskide jagunemine sektorite (tegevusalade) lõikes (v.a. pangakontod)

tegevusala	31.12.2021	31.12.2020	muutus
avalik sektor	0	640 062	-640 062
energeetika	3 023 495	3 003 009	20 486
finants	8 271 980	6 453 033	1 818 947
jaekaubandus	513 255	526 720	-13 465
kinnisvara	100 885	163 991	-63 106
kommunaalteenused	1 030 474	1 062 717	-32 243
lennundus	1 146 670	497 784	648 886
meretransport	10 234	0	10 234
side	1 521 539	1 659 854	-138 315
tööstus	2 236 563	2 040 339	196 224
kokku	17 855 095	16 047 509	1 807 586

Likviidsusrisk

LKFi puhul võivad likviidsusprobleemid tekkida seoses suurte kahjude väljamaksetega ning maksejõuetu kindlustusandja portfelli ülevõtmisega. Esimesel juhul peab tavapäraselt edasikindlustusvõtja teostama kahju väljamakse enne, kui tekib võimalus kätte saada edasikindlustusandja osa vastavast maksest. LKFi aruandeperioodi lõpu kahjuportfelli hinnates on suurim võimalik ühekordne makse 166,2 tuhat eurot.

Arvestades ebakindlust kindlustuskohustiste ajastamisel, on finantsvarade portfelli koostamisel hoidutud väga pikaajalistest paigutustest, mis samas oluliselt kahandavad võimalusi teenida intressi – ja/või krediidiriski võtmise arvelt. Kindlustuskohustiste ning nende vastas olevate varade eeldatavad diskonteerimata rahavood on toodud lisas 11 ja ka leheküljel 21 tabelis.

Maksejõuetu kindlustusandja portfelli ülevõtmise protsess on reglementeeritud kindlustustegevuse ja liikluskindlustuse seaduses ning eeldab spetsiifilise finantseerimisplaani koostamist, kus on võimalik toetuda LKFi netovarale, erakorralistele liikmemaksudele ja/või muudele allikatele.

Finantsinvesteeringute positsiooni likviidsus

lepinguline tähtaeg	31.12.2021	31.12.2020	muutus
kuni 1 aasta	6 934 119	4 859 547	2 074 572
1 kuni 5 aastat	9 143 270	9 958 502	-815 232
üle 5 aasta	1 777 706	1 229 460	548 246
kokku	17 855 095	16 047 509	1 807 586
keskmine päevade arv lunastumiseni	1 022	1 044	-22

Operatsioonirisk

Olulised operatsiooniriskid LKFi tegevuses tekivad (sulgudes kirjeldavad majandusnäitajad aruandeperioodi kohta või selle lõpu seisuga):

- 📦 finantsvarade juhtimises – võlakirja portfelli maht aruandeperioodi lõpus 16,9 miljonit eurot läbi 57 erineva tehingu (2020: 15,0 miljonit eurot 54 tehingut);
- 📦 kahjukäsitletoimingutes - 1 182 väljamakset summas 1,4 miljonit eurot (2020: 1 091 makset, summas 1,3 miljonit eurot);
- 📦 liiklusõnnetuste põhjustajate vastu esitatud tagasinõuete ning automaatse liikluskindlustuse majandamisel – nõudeid esitatud summas 2,3 (2020: 2,3) miljonit eurot;
- 📦 kindlustuskohustiste hindamisel - kohustiste summa 5,4 (2020: 5,2) miljonit eurot;
- 📦 liikluskindlustuse infosüsteemi käiguhoidmisel - teenindatavate ärikriitiliste tehingute väärtus 84,6 (2020: 89,2) miljonit eurot.

Võimalused nimetatud operatsioonide toetamiseks ja kontrollimiseks infotehnoloogiliste vahenditega, ehk inimfaktori välistamiseks, on piiratud. LKF rakendab sisekontrolli parimat praktikat kahjude ennetamiseks.

Kapitali juhtimine

LKFi omakapitalina käsitletakse varade ja kohustiste vahet (netovara). LKF kasutab oma netovara Liikluskindlustuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Nõuded kapitali suurusele on kehtestatud kindlustustegevuse ja liikluskindlustuse seadusega.

Liikluskindlustuse seadus kehtestab nõuded LKFi netovara suurusele, mis peab vastama 10% tema liikmete kohustusliku liikluskindlustuse tehniliste brutoeraldiste summast. Nimetatud nõuet arvestatakse majandusaasta eelarve planeerimisel kehtestatava liikmemaksumäära suuruse leidmisel.

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
10% koguturu brutoeraldistest	16 906 805	15 990 851	915 953
netovara suurus perioodi lõpus	22 052 308	21 168 011	884 297
nõude täitmine	130,4%	132,4%	-1,9%

Vastavalt LKF põhikirjale jagatakse ühingu lõpetamisel pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järele jäänud vara LKFi liikmete vahel võrdselt, kui seadus mille alusel LKF on loodud ja tegutseb ei sätesta teisiti. LKFi lõpetamine on lubatud üksnes juhul kui see on sätestatud seaduses või seaduse muudatuses, mille alusel LKF on loodud ja tegutseb.

Solventsus 2

Solventsus 2 regulatsioon rakendub LKFile vaid piiratud ulatuses. Konkreetsed nõuded on määratletud liikluskindlustuse seaduse § 71. LKF peab täitma uuest seadusest tulenevaid nõudeid juhtimisele, investeerimistegevusele, edasikindlustusele, aktuaari funktsioonile, audiitorkontrollile ning oma riskide ja maksevõime hindamisele. Nimetatud seadus kätkeb endas veel terve rida eelpool nimetatud nõudeid kindlustusandjale aga LKFile need ei kohaldu (n. järelevalvelise aruandluse nõue jne.).

Lisa 4. Raha

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
nõudmiseni hoiused EUR	6 826 124	7 554 094	-727 970
nõudmiseni hoiused NOK	3 036	369 169	-366 133
nõudmiseni hoiused SEK	261 330	62 033	199 297
kokku	7 090 490	7 985 296	-894 806

Lisa 5 . Finantsinvesteeringud

Käesolevas lisas esitatud finantsinvesteeringute portfelli struktuuri ülevaade ja vastavate keskmiste arvutused on teostatud, arvestades kvalitatiivsete näitajate väärtusi tehingute kaupa vastavate perioodide lõpus.

Tabel 5.1. Finantsinvesteeringute liigitus vastavalt IAS 39-le

<i>finantsinvesteeringute kategooriad</i>	31.12.2021	31.12.2020	muutus
finantsvarad õiglase väärtuse muutusega läbi koondtulemi	16 853 790	15 045 552	1 808 238
aktsiad	39 849	0	39 849
muutuva tulumääraga võlakirjad	1 903 195	334 114	1 569 081
muutumatu tulumääraga võlakirjad	14 910 746	14 711 438	199 308
laenud ja nõuded	1 001 305	1 001 957	-652
tähtajaline hoius	1 001 305	1 001 957	-652
kokku	17 855 095	16 047 509	1 807 586

Arvestades IFRS 13 poolt sätestatud õiglase väärtuse määramise hierarhia kolme taset, kuulusid õiglasest väärtuses kajastatavad finantsinvesteeringud summas 16 853 790 (2020: 15 045 552) eurot aruandekuupäeva seisuga tasemesse I (noteeritud hinnad identsetele varadele või kohustistele aktiivsetel turgudel). Tähtajalised hoiused summas 1 001 305 (2020: 1 001 957) eurot on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses. Aruandeperioodil on võlakirju soetatud 7 268 462 (2020: 9 492 198) euro eest ja lunastatud 5 379 279 (2020: 918 162) euro eest.

Tabel 5.2. Tulud finantsvarade kategooriate lõikes

<i>finantsinvesteeringute kategooriad</i>	2021	2020
õiglasest väärtuses läbi tulude ja kulude aruande	159 561	-6 092
sh. kasum/kahjum õiglase väärtuse muutusest	-53 259	-46 938
laekunud intressitulu	212 820	40 846
intressitulu lunastustähtajani hoitavatelt investeeringutelt		
intressitulu hoiustelt	1 420	-2 230
valuutakursi muutus	14 252	18 440
kokku	175 233	10 118
õiglasest väärtuses läbi muu koondtulemi		
sh. kasum/kahjum õiglase väärtuse muutusest	-64 787	31 920
laekunud intressitulu	158 834	181 893
kokku	94 047	213 813
kõik kokku	269 280	223 931

Tabel 5.3. Õiglase väärtuse reservi kujunemine

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
algsaldo	360 868	153 147	207 721
perioodi tulemissse kantud kogunenud kasum (-kahjum) lõppenud tehingutelt	37 939	6 092	31 847
laekunud intressitulu ja turuväärtuse muutus jõusolevatelt tehingutelt	131 986	213 813	-81 827
lõppsaldo	454 915	360 868	94 047

Lisa 6 . Varad edasikindlustuslepingutest

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
edasikindlustaja osa - RBNS	483 864	393 162	90 702
nõuded edasikindlustusandjale	9 753	9 753	0
kokku	493 617	402 915	90 702

Aastatest 2019 ja 2020 on kaks juhtumit, mille kahjunõude suurus on üle LKFi omavastutuse edasikindlustuslepingus (250 000 eurot). Kahe juhtumi edasikindlustaja osa eraldisest on 419 274 eurot.

Edasikindlustuslepingutega seotud varad, mis kajastaksid lepingute lõpetamisel nii realiseeritud krediidikahjusid kui ka lõpetamise tõttu võimalikku katmata jäävat kindlustusriski, ei ole alla hinnatud. Vastavad riskid on arvesse võetud nii omavahendite normatiivi arvutuses kui ka netovara piisavuse hindamisel.

Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja tegevusest garantiifondina

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
nõuded kindlustustegevusest	1 979 955	1 951 924	28 031
nõuded piirikindlustuse vahendajale	1 705	1 406	299
kindlustuskohustusest või välisriigi sõiduki hüvitiste tagasinõuded	38 375	46 942	-8 567
nõuded liikmetele (Lisa 12)	232 622	245 235	-12 613
ALK ja tagasinõuded (tabel 7.1)	1 707 023	1 658 262	48 761
muud nõuded	230	79	151
arveldamine EKsLga (Lisa 12)	53 834	63 511	-9 677
tulevaste perioodide kulude ettemaksud	12 930	16 044	-3 114
kokku	2 046 719	2 031 479	15 240

Tabel 7.1. Tagasinõuded ja kõrgendatud kindlustusmakse nõuded (tabel 12.1)

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
tagasinõuded eraldistelt	1 346 035	1 251 745	94 290
kindlustuskohustusest sõidukite kahjud	46 470	12 640	33 830
välisriigi sõidukid	1 299 565	1 239 105	60 460
tagasinõuded põhjustajatelt	104 126	160 284	-56 158
nõuete summa kokku	1 176 018	1 162 520	13 498
ebatõenäoliselt laekuv osa	-1 071 892	-1 002 236	-69 656
automaatkindlustuse makse (ALK) nõuded	256 862	246 233	10 629
nõuete summa kokku	6 197 047	5 232 869	964 178
ebatõenäoliselt laekuv osa	-5 940 185	-4 986 636	-953 549
kokku	1 707 023	1 658 262	48 761

Tagasinõuded eraldistelt hõlmab kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahju eraldiste seda osa, mis kohustatud osapool tasub LKFile peale kahjunõude väljamaksmist kannatanule. Nimetatud eraldiste ja tagasinõuete muutuste mõju LKFi aruandeperioodi tulemile on null.

Tabel 7.2. Tehtud allahindlused

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded	7 138 673	6 115 468	1 023 205
sh tagasinõuded (tabel 7.1)	1 071 892	1 002 236	69 656
ALK nõuded (tabel 7.1)	5 940 185	4 986 636	953 549
muud nõuded	126 596	126 596	0
kokku	7 138 673	6 115 468	1 023 205

31.12.2020 seisuga ebatõenäoliseks hinnatud nõuetest on 2021. aasta jooksul lootusetuteks tunnustatud ning bilansist välja kantud tagasinõudeid ja ALK nõudeid summas 1 086,4 (2020: 1 838,4) tuhat eurot. Varasemalt maha kantud nõuetest laekus aruandeaastal 5,1 tuhat eurot.

Lisa 8. Materiaalne- ja immateriaalne põhivara

	jääkväärtus 31.12.2021	soetus- maksumus 31.12.2021	jääkväärtus 31.12.2020	soetus- maksumus 31.12.2020	jääkväärtuse muutus
materiaalne põhivara	92 906	373 210	32 159	321 630	60 747
immateriaalne põhivara	101 295	1 763 309	2 617	1 670 462	98 678
kapitalirendi tingimustel renditud vara	370 719	394 902	46 891	187 562	323 828
kokku	564 920	2 531 421	81 667	2 179 654	483 253

2021. aastal on soetatud 65 537 euro eest kontoritehnikat (uued arvutitöökohad ja konverentsiseadmed) ning 24 779 euro eest viimistletud kontoriruumide. Aruandeperioodil on kulumina kajastatud 29 568 eurot põhivaradelt (2020: 22 649 eurot) ning 71 073 kapitalirendilepinguga seotud varadelt (2020: 70 336 eurot). Immateriaalne vara koosneb põhiliselt liikluskindlustuse infosüsteemi erinevate rakenduste loomiseks kulunud väljaminekutest sh RELIKA (soetusmaksumusega 1 067,7 ja jääkväärtusega 0 eurot). Aruandeperioodil on tasutud „liikluskindlustuse äpi“ arenduskulusid 101 295 eurot.

Alates 01.09.2021 on kajastatud kapitalirendist tuleneva varana uus viieaastane periood kontoriruumide rentimiseks summas 394 902 eurot.

Lisa 9. Muud kohustised

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
kohustised edasikindlustusandja ees	4 830	4 830	0
kohustised hankijatele	65 390	36 956	28 434
kohustised Maksu- ja Tolliametile	44 664	40 932	3 732
kohustised töövõtjatele, puhkusereserv	89 760	76 071	13 689
muud viitvõlad ja ettemakstud tulud	0	1 044	-1 044
kokku	204 644	159 833	44 811

Tabelis toodud kohustised on realiseeritavad lähima 12 kuu jooksul, mistõttu võib neid lugeda lühiajalisteks kohustisteks.

Kohustised kapitalirendilepingust summas 367 612 eurot on tähtajaga 31.08.2026 (lisa 17 ja lisa 14).

Lisa 10. Kohustised kindlustustegevusest ja tegevusest garantiifondina

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
bruto eraldised	5 426 277	5 173 770	252 507
ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	1 314	1 169	145
rahuldamata nõuete eraldis - RBNS	4 708 461	4 459 965	248 496
rahuldamata nõuete eraldis - IBNR	716 502	680 371	36 131
möödumata riskide eraldis	0	32 265	-32 265
edasikindlustaja osa eraldistes -RBNS	483 864	393 162	90 702
neto eraldised			
ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	1 314	1 169	145
rahuldamata nõuete eraldis - RBNS	4 224 597	4 066 803	157 794
rahuldamata nõuete eraldis - IBNR	716 502	680 371	36 131
möödumata riskide eraldis	0	32 265	-32 265
kokku neto eraldised	4 942 413	4 780 608	161 805

Eraldiste bilansiliste väärtuste muutused aruandeperioodis on toodud tabelis 10.1 ja lisa 15.

Tabel 10.1 Kohustised kindlustustegevusest valdkondade lõikes

	RNE muutus (+) kasv	EDK osa muutus (-) kasv	EPE muutus (+) kasv	muutus	eraldised seisuga 31.12.2021	eraldised seisuga 31.12.2020
kindlustustegevus	48 091	-50 692	145	-2 456	2 314 096	2 316 552
piirikindlustus	0	0	145	145	1 314	1 169
edasikindlustus	34 008	-50 692	0	-16 684	2 262 225	2 278 909
maksejõuetus*	14 083	0	0	14 083	50 557	36 474
tegevus garantiifondina	204 271	-40 010	0	164 261	2 628 317	2 464 056
ALK-i kahjud	-286 282	-1 396		-287 678	208 266	495 944
kindlustuskaitseta sõidukid	323 321	0	0	323 321	607 355	284 034
tuvastamata sõidukid	72 942	-38 614	0	34 328	466 661	432 333
kindlustuskohustuseta või välisriigi sõidukid	94 290	0	0	94 290	1 346 035	1 251 745
neto eraldised kokku	252 362	-90 702	145	161 805	4 942 413	4 780 608

*ülevõetud ASA ja Ühiskindlustuse nõuded

Lisa 11. Kohustiste ja varade piisavuse test

Testi eesmärk on hinnata kindlustusmatemaatiliselt arvatud kindlustusriskidest tulenevate kohustiste piisavust, analüüsides jooksvaid hinnanguid tulevaste rahavoogude kohta, arvestades turul valitsevaid intressimäärasid ja inflatsiooni ootusi. Olemasolevate kohustiste kestvusest ja tingimustest lähtudes on inflatsiooni muutumise mõju testitud ainult liikluskindlustuse perioodilistest hüvitistest tulenevate kohustiste suhtes.

Eeltööna on koostatud kohustistega seotud diskonteerimata rahavoogude diagramm sammuga 1 aasta, kokkuvõtte on toodud tabelis 11.2. Järgmisena on leitud rahavoogude puhasnüüdisväärtus (mitmeperioodilise rahavoogude diskonteerimise mudeliga). Diskonteeritud väärtused on arvatud kasutades EUR Sovereign SPOT tulumääradest koostatud tootluskõverat, kus üle 30 aastase lõpptähtaja määr on võrdsustatud 30 aastase määraga.

Kohustiste ja varade koosmõju hindamise testi jaoks on tehtud rahavoogude diagramm finantsvarade kohta, kasutades järgmiseid eelduseid:

- ☞ nõuded (va tagasinõuded) realiseeruvad ühe aasta jooksul;
- ☞ tagasinõuded on periodiseeritud kuni 6- aastasele eeldatavale laekumisperiodile;
- ☞ kindlustuskohustuseta või välisriigi sõiduki hüvitiste tagasinõuded realiseeruvad samal perioodil kui nendega seotud kohustised;
- ☞ finantsinvesteeringud laekuvad vastavalt lepingus toodud tähtajale;
- ☞ edasikindlustuse varad realiseeruvad samal perioodil kui nendega seotud kohustised.

Rahavoogude diagrammi koostamisel on kasutatud hinnangut, kus inflatsioonitegur liigub 6,9%-lt 2,0%-ni järgneva kümne aasta jooksul ja jääb sealt edasi samaks. Kasutatud riskivaba rahahind on toodud tabelis 11.1.

Tabel 11.1. Riskivaba rahahind

Euroopa keskpank	aastad					
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30
EUR Sovereign SPOT 31.12.2021	-0,72%	-0,55%	-0,24%	-0,01%	0,11%	0,11%
EUR Sovereign SPOT 31.12.2020	-0,76%	-0,74%	-0,60%	-0,38%	-0,19%	-0,19%

Tabel 11.2. Diskonteerimata rahavoogude diagramm

tuhanded eurod	rahavoo perioodid aastates						
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30	kokku
varad	15 325	10 774	1 487	194	72	21	27 874
kohustised	1 635	2 342	429	605	205	39	5 255
neto rahavoo 31.12.2021	13 690	8 433	1 058	-411	-133	-18	22 619
varad	14 310	11 119	849	172	49	18	26 517
kohustised	1 391	2 384	404	531	152	33	4 894
neto rahavoo 31.12.2020	12 920	8 735	445	-359	-104	-15	21 621

Tabel 11.3. Intressiriskile avatuse test

tuhanded eurod	Kui normaliseeritud diskonteerimisel kasutatav määr							
	bilansiline väärtus	rahavoo puhasnüüdis väärtus	suureneb		väheneb		suureneb	
			50bp	50bp	100bp	100bp	200bp	200bp
varad	27 486	28 065	-206	214	-405	436	-783	909
kohustised	5 999	5 884	-162	177	-311	371	-576	818
neto rahavoo 31.12.2021	21 487	22 180	-44	37	-94	66	-208	91
varad	26 467	26 715	-148	154	-292	314	-565	653
kohustised	5 370	5 381	-143	155	-275	325	-510	714
neto rahavoo 31.12.2020	21 098	21 334	-5	-2	-17	-11	-54	-61

Tabel 11.4. Inflatsiooniriskile avatuse test

tuhanded eurod	Kui aastase püsiva makse arvutamisel kasutatav inflatsioonimäär							
	bilansiline väärtus	rahavoo puhasnüüdis väärtus	suureneb		väheneb		suureneb	
			100bp	100bp	200bp	200bp	400bp	400bp
perioodilised hüvitised 31.12.2021	2 816	2 836	290	-245	636	-454	1 554	-787
perioodilised hüvitised 31.12.2020	2 486	2 480	249	-211	544	-392	1 325	-683

Kohustiste adekvaatsuse testi tulemus viitab LKFi kindlustustehniliste eraldiste arvutamise põhimõtete järgi kajastatud kohustiste piisavusele.

Lisa 12. Tulu teenitud kindlustusmaksetest

	2021	2020
piirikindlustuse teenitud kindlustusmaksed	21 938	21 877
piirikindlustuse kindlustusmaksed	22 083	21 351
EPE muutus	-145	526
automaatkindlustuse kindlustusmaksed (ALK)	1 078 153	940 837
ALK esitatud kehtivate makseteatiste summa	2 031 702	2 132 469
ALK esitatud makseteatiste ebatõenäoliselt laekuv osa	-953 549	-1 191 632
lepinguta sõidukite menetlus (LSM)	147	922
LSM lootusetute nõuete laekumine	147	922
kokku tulu teenitud kindlustusmaksetest	1 100 238	963 636

Liikluskindlustus rakendub automaatselt sundkindlustusena, kui sõiduki suhtes on kindlustuslepingu sõlmimise kohustus täitmata. Kindlustuskohustusega isikul on kohustus tasuda kindlustusmaks, LKFi on kohustus hüvitada sundkindlustusega sõidukiga tekitatud kahju. 31.12.2021 seisuga on 8 745 (2020: 11 168) automaatkindlustusega sõidukit. Näitajad alustatud ja lõpetatud menetluste kohta on toodud tabelis 12.1.

Tabel 12.1. Automaatse liikluskindlustuse menetlused

		2021	2020
algatatud menetlusi	tk	69 571	71 612
lõpetatud menetlusi, sh	tk	69 808	73 053
leping sõlmitud	tk	28 869	28 435
liiklusregistris andmed korrastatud	tk	40 939	44 618
esitatud nõudeid	tk	23 533	22 469
esitatud nõuete summa	eur	2 042 707	2 161 065
laekunud nõudeid	eur	1 070 308	945 769

Automaatse liikluskindlustuse ja Lepinguta sõidukite menetluse aruandeperioodi lõpu nõuete saldo ning hinnang nõuete väärtusele on toodud lisa 7 tabelis. Allahindlusel kasutatud eeldused ja hinnangud on kirjeldatud lisa 2. Erinevus tabelis toodud laekunud nõuete summas ja rahavoogude aruandes märgitud laekunud automaatse sundkindlustuse maksete summa vahel on 147 eurot, mis on laekunud makse enne ALK kehtinud LSM nõuetest.

Lisa 13. Tulud (va tulu teenitud kindlustusmaksetest, tagasinõuetest)

	2021	2020
liikmemaksu põhiosa*	2 637 744	3 279 454
liikmemaksu lisaosa (CABAS)	357 540	340 269
CABAS litsentsitasud autoremondiettevõtetest	93 852	90 960
kahjunõuete käsitlestasu	23 809	30 770
VS-i haldamise tulu liikmetelt	872	2 999
muud	5 134	6 677
kokku	3 118 951	3 751 129

*liikmemaksu baas ehk liikmete kogutud liikluskindlustuse maksed vähenesid 2021. aastal 5,1% võrra 84,6 miljoni euroni, samuti oli muutus liikmemaksusummas, 2021. aastal 2,65% (2020: 3,20%).

Lisa 14. Kulud

	2021	2020
tööjõukulud	-1 112 472	-1 116 953
koolitus, meeskonnatöö	-17 259	-10 430
kontori haldus	-183 037	-169 208
koostöö liikmete ja partneritega	-71 977	-60 337
IT taristu kulud (rent+haldus+amort)	-301 221	-303 733
Cabas all-litsentsidena edasi esitatud kulud	-441 276	-421 846
ostetud teenused, muud tegevuskulud	-170 677	-171 690
kulud finantseerimisest (kapitalirendi lepingust, "+" tulu finantseerimisest)	3 148	679
kokku	-2 294 771	-2 253 518

*intressitulu kapitalirendi maksetelt tuleneb diskonteerimisel kasutatud negatiivsest intressimäärast

Tabel 14.1 Tööjõukulud

	2021	2020
töötajad	-753 017	-754 482
juhatas	-325 577	-326 928
nõukogu	-17 595	-19 380
liikluskindlustuse lepitusorgan	-16 284	-16 163
kokku	-1 112 472	-1 116 953

Aasta lõpu seisuga oli organisatsioonil tööleping sõlmitud 22 töötajaga. Täiskohaga töötajaks arvestades on LKFiil 20 töötajat, juhatuse liikmeid neli ning nõukogu liikmeid kuus (2020: vastavalt 20, 4, 6).

Juhatus ja töötajate tasustamine põhineb põhipalkadel, mis on lepinguliselt fikseeritud. Juhatus liikmetel on lisaks põhipalgale ette nähtud ka tulemustasu komponent, mis ei moodusta samas määravat osa isiku aasta sissetulekust. Tulemustasu määramisel lähtutakse ennekõike aastaeesmärkide täitmisest ning see ei ole majandustulemustest otseselt sõltuv. Viimase põhimõtte läbi on välistatud juhatuse ja töötajate võimalik huvide konflikt ja majandustulemuste moonutamise vajadus võimalikust lühiajalisest isiklikust kasust lähtudes.

Meeskonna arendamiseks on aruandeperioodil kulusid tehtud 9,5 (2020: 0,9) tuhat eurot. Muid olulisi soodustusi LKF oma töötajatele teinud ei ole.

LKF on moodustanud seltsingu Eesti Kindlustusseltside Liiduga kindlustussektori ülesannete täitmiseks.

Lisa 15. Neto esinenud kahjunõuded (tabel 10.1)

	makstud kahjud; regress (-)	RNE muutus (+)kasv	RNE regressi muutus (-) kasv	EDK osa muutus (-)kasv	eraldise ja nõude muutus	kahjunõuded neto
2021						
kindlustustegevus	-66 747	48 091	0	-50 692	-2 601	-64 146
piirikindlustus	0	0	0	0	0	0
edasikindlustus	-61 504	34 008	0	-50 692	-16 684	-44 820
maksejõuetus	-5 243	14 083	0	0	14 083	-19 326
tegevus garantiifondina	-1 290 796	204 271	-94 290	-40 010	164 261	-1 144 144
ALKi kahjud	-207 128	-286 282	0	-1 396	-287 678	80 550
kindlustuskaitseta sõidukid	-133 633	323 321	0	0	323 321	-456 954
tuvastamata sõidukid	-733 412	72 942	0	-38 614	34 328	-767 740
kindlustuskohustuseta või välisriigi sõidukid	-216 623	94 290	-94 290	0	94 290	0
kokku	-1 357 543	252 362	-94 290	-90 702	161 660	-1 208 290

	makstud kahjud; regress (-)	RNE muutus (+)kasv	RNE regressi muutus (-) kasv	EDK osa muutus (-)kasv	eraldise ja nõude muutus	kahjunõuded neto
2020						
kindlustustegevus	-103 876	-157 119	0	3 182	-153 937	50 061
piirikindlustus	0	0	0	0	0	0
edasikindlustus	-56 522	-72 768	0	3 182	-69 586	13 064
maksejõuetus	-47 354	-84 351	0	0	-84 351	36 997
tegevus garantiifondina	-755 059	704 387	112 238	-379 264	325 123	-1 192 420
ALKi kahjud	-149 712	477 400	0	-219 107	258 293	-408 005
kindlustuskaitseta sõidukid	-75 839	-58 845	0	0	-58 845	-16 994
tuvastamata sõidukid	-529 508	398 070	0	-160 157	237 913	-767 421
kindlustuskohustuseta või välisriigi sõidukid	0	-112 238	112 238	0	-112 238	0
kokku	-858 935	547 268	112 238	-376 082	171 186	-1 142 359

2021. aasta makstud kahjude (arvestamata tagasinõudeid) hulgas on aruandeaasta juhtumite eest välja makstud kahjunõudeid summas 898,9 (2020: 795,7) tuhat eurot ja varasemate aastate juhtumite eest 515,8 (2020: 535,8) tuhat eurot.

RNE suurenemine 252,4 tuhat eurot, sisaldab aruandeaastal toimunud kuid 31. detsembri seisuga välja maksmata kahjunõudeid summas 396,1 tuhat eurot ning varasemate aastate välja maksmata kahjunõuete vähenemist summas 179,9 tuhat eurot. Lisaks IBNRi suurenemine 36,1 tuhat eurot.

Lisa 16. Kahjude kujunemine

Kahjude kujunemine sisaldab hinnanguid kahjunõude suurusele (ehk eraldisele) juhtumiaastal ning hinnanguid aruandeaastal. Vahed on selgitatavad esialgselt antud hinnangute ning käsitlemise protsessis saadud lisainformatsiooni põhjal tehtud hinnangute ning tegelike nõuete väljamaksete vahedega.

kahjunõuded (tuhanded eurod)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	kokku
juhtumi aastal	771	894	1 274	986	748	1 319	1 190	7 181
1 aasta hiljem	626	842	1 191	1 097	1 055	1 281		-
2 aastat hiljem	592	817	1 021	1 083	1 104			-
3 aastat hiljem	588	829	1 049	1 169				-
4 aastat hiljem	578	828	972					-
5 aastat hiljem	578	828						-
6 aastat hiljem	578							-
kahjunõuete hinnang 31.12.2021	578	828	972	1 169	1 104	1 281	1 190	7 121
makstud kahjud kuni 31.12.2021	-578	-828	-947	-1 009	-697	-917	-756	-5 730
eraldis 31.12.2021	0	0	25	160	407	364	434	1 391
1993-2014 eraldis 31.12.2021								2 459
brutoeraldis kokku								3 850
edasikindlustaja osa	0	0	0	0	199	221	0	419
edasikindlustusandja osa 1993-2014 eraldises 31.12.2021								65
netoeraldis kokku								3 367

Analüüsitud on juhtumiaastaid 2015 kuni 2021, varasemate perioodide kahjude eraldised on märgitud koondsummas. Eraldisest on maha arvestatud käsitluskulude jaoks tehtud eraldis (31.12.2021 seisuga 229 tuhat eurot). Kahjunõuete hinnang esimesel aastal sisaldab alati ka antud perioodi lõpuga arvestatud IBNR eraldist. Perioodi 1993-2014 eraldiste suur maht tuleneb LKFi tegevusest edasikindlustusandjana kuni aastani 2004 ning jaguneb järgmiselt: edasikindlustuslepingutega seotud eraldis perioodi lõpu seisuga 2 327 tuhat eurot ning garantiifondi kohustistega seotud eraldis 132 tuhat eurot.

Analüüs ei hõlma kindlustuskohustuse ja välisriigi sõidukite tekitatud kahjude eraldist summas 1 346 tuhat eurot, nende kindlustustehniline mõju tulemile ja netovarale on null.

Lisa 17. Rendilepingud (lisa 8 ja 9)

LKF kui rendilevõtja

LKFi rendileping kontoriruumide rentimisel on alates 01.01.2019, vastavalt IFRS 16 nõuetele, kajastatud bilansis vara ja kohustisena rendimaksete nüüdsväärtuses.

	31.12.2021	31.12.2020	muutus
vara kapitalirendi lepingust	370 719	46 891	-323 828
kohustis kapitalirendi lepingust	367 612	47 252	-320 360
kokku	3 107	-361	-3 468

Rendileping, mis algas 2011 septembrist on pikendatud uuesti 14.05.2021 kuni 31.08.2026. Erakorralise ülesõtmise puhul teatatakse 30 päeva ette ning hüvitise määr on kahe kuu rendi summa (12,2 tuhat eurot), korraline ülesõõtlemine ei ole võimalik.

CABAS tarkvara (lisa 18) kasutusõiguse ja turustamise eest on aruandeaastal makstud lepingulist litsentsitasu 375,1 (2020: 366,8) tuhat eurot. Lepingu lõpetamisel on etteteatamise tähtaeg 1 aasta (ehk 386,6 tuhat eurot). Rendimaksete summa 2022. aastal on 386,6 tuhat eurot, kehv leping pikeneb automaatselt 12 kuu võrra kui pooled ei soovi teisiti.

LKF kui rendileandja

Kasutusrenditingimustes on LKF sõlminud all-litsentsi lepingud CABAS tarkvara kasutamiseks autoremondiettevõtjatega (lisa 18). 2021. aastal on kogutud autoremondiettevõtjalt tarkvara kasutamise litsentsitasudena 93,8 (2020: 91,0) tuhat eurot. Kindlustusandjate jaoks on teenus liikmemaksu arvelt mahus 357,5 (2020: 340,3) tuhat eurot.

Lepingu lõpetamisel on etteteatamise tähtaeg 1 aasta (ehk 386,6 tuhat eurot), mis lepingujärgselt tuleb LKFile hüvitada CABAS-t kasutavate autoremondiettevõtete ja kindlustusandjate poolt.

Lisa 18. CABAS litsentsileping

Rootsi ettevõttega CAB Group AB kehtiva taastusremondi normeerimistarkvara CABAS litsentsilepingu pikkus on kolm pluss kaks aastat (alates juuli 2013) pikenedes automaatselt 12 kuu võrra kui osapooled ei otsusta teisiti. Projekti finantseerivad tarkvara kasutavad remondiettevõtted ja kindlustusandjad, s.t liikluskindlustuse garantiifondi vahendeid selleks ei kasutata.

Sõlmitud leping annab muuhulgas LKFile:

- 📄 õiguse tarkvara kasutada;
- 📄 ainuõiguse Eesti piires tarkvara kasutusõigustele litsentse väljastada;
- 📄 õiguse määrata Eestis litsentsi hind.

Tulenevalt lepinguga saadud õigustest ja kohustistest on lepinguline suhe CAB Group AB-ga kajastatud kasutusrendina (lisa 17). Tarkvara kasutamise kulu Eesti turul kokku oli 451,3 (2020: 431,8) tuhat eurot.

31.12.2021 seisuga on CABAS-e kasutamise õigus 162 autoremondiettevõttel, 7 koolil, 10 kindlustusandjal ja LKFil.

Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega

Seotud isikuteks loetakse (sulgudes vastavad tehingute aluseks olevad lepingud vms suhet reguleerivad dokumendid):

- 📄 nõukogu liikmed (nõukogu reglement);
- 📄 kindlustusseltsid (Liikluskindlustuse seadus, nõukogu otsused, edasikindlustuslepingud);
- 📄 juhtkonna liikmed (töö- ja teenistuslepingud) ning nende lähisugulased ning nendega seotud ettevõtted.

Tehingud seotud osapooltega, mille puhul on olemas turg, on teostatud lähtudes tavapärastest turutingimustest, eesmärgiga tagada parim võimalik tulemus. Need tehingud, mille puhul turg puudub, on kinnitatud nõukogus.

Tabel 19.1 Tehingud LKFi liikmetega

saadud +, tasutud -	liikme- maksu põhiosa	liikme- maksu lisaosa e Cabas	kahju- nõuded (sh käsitluskulu)	muud nõuded ja väljamaksed	2021
BTA	205 084	31 472	-2 083	0	234 473
Compensa	269 671	42 694	0	8 201	320 566
PZU	385 435	56 259	-9 003	0	432 691
ERGO	485 636	59 442	-52 265	0	492 813
Gjensidige	144 312	7 409	-3 687	0	148 034
If	371 116	61 021	-22 955	0	409 182
Inges	150 450	13 611	-19 481	6 437	151 017
LHV	47 717	0	0	808	48 525
QBE	36 000	0	-9 979	0	26 021
Salva	228 685	18 533	-1 999	0	245 219
Swedbank	313 638	67 099	-4 631	9 995	386 101
kokku	2 637 744	357 540	-126 082	25 441	2 894 643

saadud +, tasutud -	liikme- maksu põhiosa	liikme- maksu lisaosa e Cabas	kahju- nõuded (sh käsitluskulu)	muud nõuded ja väljamaksed	2020
BTA	280 491	29 829	0	0	310 320
Compensa*	223 129	26 285	-2 271	5 151	252 294
ERGO	636 962	58 153	-38 061	0	657 054
Gjensidige	128 114	8 207	-5 374	2 153	133 100
If	463 315	57 365	-16 365	0	504 315
Inges	206 433	12 675	-25 352	8 334	202 090
LHV**	18 000	0	0	0	18 000
PZU	464 275	56 625	-21 043	10 562	510 418
QBE	48 000	0	-7 904	0	40 096
Salva	255 594	19 006	-6 250	0	268 350
Seesam*	154 736	15 532	-738	3 471	173 002
Swedbank	400 405	56 591	-16 879	9 702	449 819
kokku	3 279 454	340 268	-140 237	39 372	3 518 858

* Seesam Insurance AS on alates 01.07.2020 ühinenud Compensa Vienna Insurance Group, ADB Eesti filiaaliga

** AS LHV Kindlustus on LKFi liige alates 20.05.2020. Liikme õigused ja kohustused omandas AS LHV Kindlustus 29.12.2020

Tabel 19.2 Nõuded ja kohustised seotud osapooltega

	nõue 31.12.2021	kohustis 31.12.2021	nõue 31.12.2020	kohustis 31.12.2020
BTA	14 836	0	18 861	0
Compensa	26 848	0	28 203	0
PZU	29 677	0	39 913	0
ERGO	27 704	4 794	35 784	4 682
Gjensidige	11 215	0	10 778	0
If	25 708	2 563	30 209	2 377
Inges	20 208	2 190	19 155	1 992
LHV	5 845	0	3 000	0
QBE	18 000	919	9 000	168
Salva	15 143	0	15 122	0
Swedbank	37 438	0	35 210	0
EKsL	53 834	0	63 511	0
kokku	286 456	10 466	308 746	9 218

Tabelis toodud nõuete saldo koosneb IFRS 15-ga kooskõlas esitatud nõuetest. Kohustiste hulgas on eraldiste koosseisus kajastatavaid kohustisi perioodi lõpu seisuga 10,5 (2020: 9,2) tuhat eurot.

Juhtorganid

Juhatuse liikme lepingute alusel arvestati juhatusele tasu (koos maksudega) 2021. aastal 325,6 (2020: 326,9) tuhat eurot. Nõukogu liikmetele on samal perioodil arvestatud tasu koos maksudega summas 17,6 (2020: 19,4) tuhat eurot. Juhatuse liikmete kompensatsiooni suurus ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga.

MTÜ Eesti Kindlustusseltside Liit (EKsL)

Juhatuse liikmed Mart Jesse, Andres Piirsalu ja Lauri Potsepp on ka EKsL-i juhatuse liikmed. LKF ja EKsL tegutsevad ressursse ühiselt kasutades, millest tekib vajadus vastavate kulude jaotamiseks kahe finantseerimisallika vahel. Kulude jaotus on põhimõtteliselt läbi viidud järgnevalt:

- 📦 töötaja kasutuse hindamine ja sellele vastavad tööjõukulud;
- 📦 ülejäänud kulude jaotamine, lähtudes (rakendamise järjekorras): a) kulukandja päritolust, b) töötaja kasutuse (või vastavate tööjõukulude) proportsioonist, või c) võrdsest jagamisest.

2021. aastal on LKF ja EKsL arveldanud tegevuskulusid summas 168,9 (2020: 161,0) tuhat eurot.

Lisa 20. Tingimuslikud kohustised

Juhatuse liikmete kompensatsioon

Juhatuse liikmete kompensatsiooni suurus ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga, seisuga 31.12.2021 oleks nimetatud summa suurus koos maksudega 129,6 (2020: 129,6) tuhat eurot.

Maksurevisjoni võimalik mõju

LKFi ei ole viimastel aastatel läbi viidud maksurevisjoni. Maksuhalduril on õigus kontrollida LKFi maksuarvestust kuni viie aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendava maksusumma koos intressidega ning trahv. LKFi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksurevisjoni tulemusena tekkida LKFi oluline täiendav maksusumma.

Lisa 21. Aruandekuupäevajärgsed sündmused

24. veebruaril 2022 ründas Venemaa Ukrainat. Aruande koostamise hetkel ei ole konflikt lahenenud. Maailm on kehtestanud ulatuslikud sanktsioonid Venemaale. Aruande koostamise ajal on teada otsesed rahalised mõjud LKFi tulenevalt kahest teemast.

Piirikindlustuse lepingud

Alates märtsist on oluliselt suurenenud sõlmitud piirikindlustuse lepingute hulk. Piirikindlustuse sihtrühm on Eestis ajutiselt liiklevad sõidukid, mille põhiasukoht ei ole Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis. Seega sõlmitakse piirikindlustusleping näiteks Venemaal, Ukrainas, Valgevenes, USA-s jms riigis registreeritud sõidukile. Märtsikuu 27 päeva jooksul on sõlmitud 159 piirikindlustuse lepingut, võrdluseks 2021. aastal sõlmiti kogu aasta jooksul 135 lepingut (2020: 126 lepingut; 2019: 223 lepingut). Sellega on mitmekordselt suurenenud risk kahjujuhtumite tekkimiseks, millel hüvitamiskohustus on LKFi.

10. märtsil 2022 otustas LKFi juhatus, et kindlustuskohustuse täitmise tagamiseksja Ukraina sõjapõgenike toetamiseks kannab LKFi ajutiselt piirikindlustuse kindlustusmakse kulu. Piirikindlustuse lepingu eest ei pea kindlustusvõtja tasuma kindlustusmakset, kui on täidetud kõik alltoodud tingimused:

- ☞ leping on sõlmitud 10. märtsist 2022 kuni 30. aprillini 2022
- ☞ tegu on Eestis ajutiselt kasutatava või Eestisse siseneva Ukraina numbrimarki kandva sõiduauto suhtes sõlmitava piirikindlustuse lepinguga
- ☞ kindlustusvõtjaks on Ukraina kodanik
- ☞ kindlustusperiood on kuni kolm kuud

27. märtsiks on sõlmitud 114 kindlustuslepingut, mille eest makset ei võeta, nende lepingute kindlustusmakse summa kokku on ligi 37 tuhat eurot, mille kannab kuluna LKFi. Kui saame kinnituse, et Ukraina sõidukile saab e-posti teel Ukrainast roheline kaardi, siis lõpetame eelkirjeldatud erandi. Plaan on hiljemalt aprilli alguseks muuta süsteemi nii, et tasuta piirikindlustuse saab Ukraina sõjapõgenik Eestisse autoga sisenedes 15 päevaks.

Rahaülekanded rahvusvahelise liikluskindlustuse süsteemis

LKFi võivad mõnda aega mõjutada tõrked rahaülekannetes rahvusvahelise liikluskindlustuse (roheline kaardi) süsteemis sõjas osalevate ja muude süsteemi kuuluvate riikide vahel. Kõikides süsteemi kuuluvates riikides peab olema tagatud liikluskindlustuse juhtumitest tekkinud kahju hüvitamine kannatanule. Kahju põhjustaja kindlustusandja nimel käsitleb kahju õnnetuse toimumiskoha roheline kaardi büroo või kindlustusandja korrespondent, kes kahju hüvitamise järgselt küsib hüvitatud summa tagasi kahju põhjustaja kindlustusandjalt. Kui rahaülekanded ei toimi, on Venemaa, Valgevene ja Ukraina kindlustusandjate korrespondentidel Eestis õigus nõuda hüvitatud summad tagasi LKFi, kes siis esitab need edasi roheline kaardi büroodele eelnimetatud riikides. Aga kui suhted on süsteemis katkestatud, ei ole võimalik ka LKFi enda kui korrespondentide käsitletud juhtumitega seotud tagasinõudeid sõjategevuses osalevate riikide roheline kaardi büroodele esitada.

Esialgse hinnangul eelkirjeldatud risk olulisi tagajärgi LKFi finantsseisundile lähemate aastate jooksul kaasa ei too, sest nende riikide sõidukitega Eestis põhjustatud kindlustusjuhtumeid on vähe ja väljamaksed

väikesed. Samas on Eestis toimunud mõned isikukahjudega seotud liikluskindlustuse juhtumid, mille korral on moodustatud eraldi perioodilisteks püsiva töövõimetuse, ülalpidamise ja ravikulude hüvitisteks. Kui sõjas osalevate riikide kindlustusandjatele esitatud tagasinõuded ei laeku nende tagasinõuete osas pikkade aastate jooksul tulevikus, võib mõju olla märkimisväärne, ulatudes värskematele hinnangutele tuginedes kokku 1,2 miljoni euroni. Iga-aastane tagasinõude summa jääb tõenäoliselt mõnekümne tuhande euro suuruseks, mis ei ohusta LKFi likviidsust.

Mõjud LKF-i finantsvarade väärtusele

Venemaaga seotud ettevõtted võivad muutuda maksejõuetuks, kui nende kontsentratsioonirisk liiga suur on, see suurendab vastaspoole riski meie portfellis. Olles üle vaadanud LKF-i finantsvarade portfellis iga üksiku vastaspoole Venemaa riski, hindame vastaspoole maksejõuetuse juhtumi esinemise tõenäosust väikeseks. Mõju avaldab ka tururisk, kuid kuna positsioonid on valdavalt lühikesed, siis ei mõjuta tururisk meid väga oluliselt. Risk võib realiseeruda olukorras, kui peame turu madalseisus mõnda positsiooni müüma hakkama. Hetkel ei ole see kuigi tõenäoline.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2021 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta tulude ja kulude aruannet, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet ja raamatupidamise aastaaruande lisasid ning aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond finantsseisundit seisuga 31. detsember 2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksi (sh rahvusvaheliste sõltumatuse standardite) (edaspidi: IESBA koodeks) ja Eestis finantsaruannete auditi läbiviimisel asjassepuutuvate eetikanouetega, mis meile rakenduvad, ning oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele ja IESBA koodeksile.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditiitori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust, välja arvatud nii nagu allpool kirjeldatud.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme teatud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatses kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärarvutuste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/allkirjastatud digitaalselt/

Erki Usin

Vandeauditiitori number 496

Ernst & Young Baltic AS

Auditoortevõtja tegevusloa number 58

Rävala pst 4, 10143 Tallinn

30. märts 2022

MTÜ EESTI LIIKLUSKINDLUSTUSE FONDI MÜÜGITULU VASTAVALT EMTAK 2008-LE

EMTAK	Tegevusala	2020	2019
46141	Masinate, tööstusseadmete, laevade ja õhusõidukite vahendamine sh arvutite ja arvutitarkvara vahendamine	93 852	90 960
65121	Kahjukindlustus	1 100 238	963 636
63991	Mujal liigitamata infoalane tegevus	872	2 999
		1 194 962	1 057 595

PLANEERITAVAD TEGEVUSALAD AASTAKS 2021

EMTAK	Tegevusala
46141	Masinate, tööstusseadmete, laevade ja õhusõidukite vahendamine, sh arvutite ja arvutitarkvara vahendamine
65121	Kahjukindlustus
63991	Mujal liigitamata infoalane tegevus